

VAASAN AMMATTIKORKEAKOULU
UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Eerika Korhonen, Mimi Lehtinen

PEDAGOGIIKKA ULKORYHMÄSSÄ

Infolehti Punahilkan päiväkodin Hirvi-ryhmään

Sosiaali- ja terveysala
2022

TIIVISTELMÄ

Tekijä	Eerika Korhonen ja Mimi Lehtinen
Opinnäytetyön nimi	Pedagogiikka ulkoryhmässä. Infolehti Punahilkan päiväkodin Hirvi-ryhmään.
Vuosi	2022
Kieli	suomi
Sivumäärä	59 + 2 liitettä
Ohjaaja	Tiina Järvelä

Tämä opinnäytetyö toteutettiin Vaasassa Punahilkan päiväkodille. Työn tavoitteena oli tehdä infolehti ulkoryhmän toiminnasta laadullisen tutkimuksen keinoin. Tietoa kerättiin niin haastattelemalla kuin kirjallisia lähteitä käyttämällä. Tarkoituksena on antaa tietoa uusien aloittavien lasten vanhemmille ulkoryhmästä ja sen toiminnasta.

Opinnäytetyö käsittelee ulkopedagogiikkaa ja varhaiskasvatusta, johon sisältyvät varhaiskasvatus- sekä esiopetussuunnitelmat ja varhaiskasvatusta koskevat lait. Lisäksi opinnäytetyö käsittelee luontoa oppimisympäristönä sekä luontokasvatusta, johon sisältyy mm. luonnossa olemisen hyötyjä. Teoriaosuudessa avataan opinnäytetyön avainsanat. Tutkimuksessa käytetään laadullista eli kvalitatiivista tutkimusmenetelmää. Haastattelut suoritettiin teemahaastatteluina. Haastateltavina oli kaksi ulkoryhmän varhaiskasvatuksen opettajaa.

Tutkimustuloksista selvisi, että ulkoryhmän varhaiskasvatuksen opettajien käsitys ulkoryhmän toimivuudesta on myönteinen. Tuloksista on huomattavissa, kuinka paljon positiivisia asioita ja hyötyjä ulkona opettaminen voi antaa. Haasteiksi ilmenivät huonot sääolot, mutta nekin ovat ennemminkin hidaste kuin este.

VAASAN AMMATTIKORKEAKOULU
UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES
Sosiaaliala

ABSTRACT

Author	Eerika Korhonen and Mimi Lehtinen
Title	Pedagogy in an Outdoor Group
Year	2022
Language	Finnish
Pages	59 + 2 Appendices
Name of Supervisor	Tiina Järvelä

This bachelor's thesis was made at Vaasa for Punahilkka kindergarten. The purpose of the thesis was to make an info leaflet about the outdoor group by means of qualitative research. Information was gathered both through interviews and literature. The purpose is to provide information about the outdoor group and its activities to parents whose children are starting at the outdoor group.

The bachelor's thesis deals with outdoor pedagogy, from an early childhood education point of view which includes early childhood- and preschool education plans and legislation concerning early childhood education. In addition, nature as a learning environment and nature education are dealt with. The keywords of the thesis are explained in the theoretical part. The thesis uses a qualitative research method. The interviews were conducted as thematic interviews. Two early childhood education teachers in outdoor group were interviewed.

The results of the research showed that the outdoor group teachers are positive about the functionality of the outdoor group. The results show how many positive things and benefits outdoor teaching can provide. Bad weather rose up as one of the challenges, but it was more of a speedbump rather than an obstacle.

Keywords pedagogy, outdoor pedagogy, early childhood education, learning environment, nature education

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ

ABSTRACT

JOHDANTO.....	6
1 PEDAGOGIIKKA.....	9
1.1 Pedagoginen dokumentointi	9
1.2 Monipuoliset työtavat	10
1.3 Leikki kehityksen, oppimisen ja hyvinvoinnin lähteenä	10
1.4 Oppimisen alueet	11
2 ULKOPEDAGOGIIKKA.....	14
3 VARHAISKASVATUS	18
3.1 Varhaiskasvatussuunnitelma.....	18
3.2 Esiopetussuunnitelma	20
3.3 Varhaiskasvatustilaki	20
3.4 Laki varhaiskasvatustilain muuttamisesta.....	22
3.5 Laki varhaiskasvatustilasi asiakasmaksuista	22
3.6 Perusopetustilaki	23
3.6.1 Suomen perustilaki	23
3.6.2 Sosiaalihuoltolaki.....	24
3.6.3 Lastensuojelulaki	24
3.7 Pohjanmaan hyvinvointialue	25
4 OPPIMISYMPÄRISTÖ	27
4.1 Luonto toimintaympäristönä	28
4.2 Lapsen suhde ympäristöön	29
5 LUONTOKASVATUS	30
5.1 Luontokasvatustilasi hyödyt	31

5.2	Luontokasvatus osana varhaiskasvatusta	32
6	AIKAISEMMAT TUTKIMUKSET	34
7	TUTKIMUSMENETELMÄ JA AINEISTO	36
7.1	Laadullinen eli kvalitatiivinen tutkimus.....	36
7.2	Puolistrukturoitu teemahaastattelu kvalitatiivisen tutkimuksen keinona 38	
7.3	Puolistrukturoidun teemahaastattelun analysointi	39
8	TUTKIMUKSEN TOTEUTUS	41
8.1	Haastattelujen toteutus	41
8.2	Tutkimuksen luotettavuus.....	42
9	TULOKSET	45
9.1	Haastattelujen vastaukset.....	45
9.2	Teema 1. Taustatiedot, kysymykset 1-3.....	45
9.3	Teema 2. Pedagogiikka ulkoryhmässä, kysymykset 4-11.....	46
9.4	Teema 3. Toiminta eri vuodenaikoina, projektityöskentely ja luonnonmateriaalit, kysymykset 12-16	48
10	JOHTOPÄÄTÖKSET	51
11	POHDINTA	54
11.1	Jatkotutkimusaiheet	54
11.2	Lopuksi.....	54
	LÄHTEET	56
	LIITTEET	8

JOHDANTO

Opinnäytetyö on jaettu kolmeen pääosaan, joita ovat johdanto-, teoria- ja empiirinen osa. Johdanto-osassa käsitellään myös tutkimuksen aihe ja tutkimuksen rajaus. Kappaleessa käy ilmi muun muassa, mikä vaikutti opinnäytetyön aiheen valintaan. Teoriaosan on tarkoitus auttaa lukijaa ymmärtämään tutkimusta paremmin. Teoria luo tieteellisen pohjan empiiriselle osalle ja antaa tieteellisen selityksen aiheelle, jota tutkimme. Tutkimuksen empiirisessä osuudessa käymme läpi kvalitatiivisen tutkimuksen teoriaa sekä haastattelujen toteutuksen. Tuomme esille myös tutkimustulokset, johtopäätökset ja pohdimme tutkimuksen luotettavuutta.

Koemme ulkoryhmän toiminnan mielenkiintoisena, minkä takia aihe valikoitui opinnäytetyön aiheeksi. Pidämme lasten luontosuhteen luomista varhaislapsuudessa tärkeänä, joten ulkoryhmä onkin oiva tapa luoda lapselle luontosuhde. Opinnäytetyön aihe on ajankohtainen, sillä luontokasvatuksen merkitys on entistä enemmän esillä uudistuneissa varhaiskasvatus- sekä esiopetussuunnitelman perusteissa.

Opinnäytetyö toteutetaan Vaasan kaupungin Punahilkan päiväkodille. Päiväkoti noudattaa Vaasan kaupungin varhaiskasvatussuunnitelmaa. Kyseessä on kaksikielinen vuorohoitopäiväkoti 0-6-vuotiaille lapsille, joiden vanhemmat joutuvat työstänsä tai opiskelustansa johtuen viemään lapsensa varhaiskasvatuksen tai esiopetuksen lisäksi ilta-, yö- ja viikonloppuhoitoon. Opinnäytetyön kohteena on päiväkodin Hirvi-ryhmä, joka toimii metsäesikouluryhmänä. Myös ulkoesikouluryhmässä lapsilla on mahdollisuus vuorohoitoon. (Vaasan kaupunki. Punahilkan päiväkotii)

Kyseisen ulkoryhmän tukikohta sijaitsee lähellä Punahilkan päiväkotia. Ulkoryhmä toimii pääsääntöisesti ulkona. Ulkoryhmä liikkuu paljon eri ympäristöissä, mutta

heillä on myös paikkoja, joissa he käyvät säännöllisesti. Eskariopetus tapahtuu myös ulkona. Opetuksen paikkana voi toimia esimerkiksi metsä tai leikkipuiston penkit ja opetusta voidaan toteuttaa myös meren äärellä.

Suhde ympäristöön on asia, joka jokaiselle ihmiselle kehittyy. Toisille luontoympäristö on tärkeämpi kuin toisille ja se muuttuu elämän aikana ja esimerkiksi lapselle ulkoileminen ovat yksi merkittävä tekijä tämän suhteen muodostumiseen. Lapselle ymmärrystä ympäröivästä maailmasta tuo kaikki ulkona tekeminen. Oman ulottuvuutensa ulkoiluun tuovat säätilat sekä vuodenaikojen vaihtelut. Nämä olisi hyvä tuoda varhaiskasvatuksessa esille. Esimerkiksi eri säätilat voivat antaa ulottuvuuksia eri vuodenaikojen tutkimiseen. (Parikka-Nihti & Suomela 2014,71)

Pihat sekä luonto, leikkipuistot ja muut rakennetut ympäristöt ovat varhaiskasvatuksen oppimisympäristöjä. Niiden kautta on mahdollisuus saada kokemuksia, materiaaleja sekä monipuolisia mahdollisuuksia tutkimiseen sekä leikkiin. Niitä voi hyödyntää luonto- ja liikuntaelämysten sekä oppimisen paikkoina. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2018, 33)

Ulkoryhmät ovat suhteellisen uusi aihe, joka on vasta kehittymässä. Ulkoryhmän toiminta valikoitui aiheeksi, sillä pedagogiikka ulkona ja sen hyödyt kiinnostavat meitä. Aihepiiristä aikaisemmin tehdyt opinnäytetyötkin ovat melko tuoreita. Opinnäytetyön tulisi selkeyttää avainkäsitteitä sekä antaa tietoa ulkoryhmän toiminnasta. Kyseessä on Vaasan ensimmäinen ulkopäiväkoti, joka aloitti toimintansa elokuussa vuonna 2021. Ulkopäiväkoti on aluksi kokeilu ja pilottiryhmänä toimii esiopetusryhmä, jossa on 21 lasta.

Tutkimuksen kohteena on Vaasan kaupungin Punahilkan päiväkotit. Opinnäytetyö koskee päiväkodin alaisuudessa olevaa ulkopäiväkotiryhmää. Infolehti tulee

Punahilkkan päiväkodin käyttöön. Organisaatio voi myös hyödyntää infolehteä esittelemällä ryhmän toimintaa aloittavien lasten vanhemmille.

Olemme rajanneet tämän tutkimuksen koskemaan ainoastaan Punahilkkan päiväkodin Hirvi-ryhmän ulkona toteutettavaa pedagogista toimintaa. Tarkoituksena on luoda infolehti ryhmän toiminnasta. Tutkimuksen tuloksia ei pystytä yhdistämään muihin ulkona toimiviin ryhmiin, sillä tutkimus on kohdistettu ainoastaan Hirvi-ryhmän toimintaan. Opinnäytetyöstä voi kuitenkin olla hyötyä myös muille organisaatioille. Tämä tutkimus voi antaa eväitä kaikille ulkona toimiville ryhmille siitä, miten toteuttaa pedagogiikkaa ulkona.

Teoriaosuudessa käydään läpi tutkimuksen kannalta oleellisia asioita, jotka luovat pohjan opinnäytetyölle. Teoriaosuudessa käsitellään yleisesti ulkona oppimista, varhaiskasvatusta sekä oppimisympäristöjä. Tutkimuksessa keskitytään löytämään erilaisia toteutustapoja pedagogiikan toteuttamiseksi ulkona ja selvittämään mahdolliset haasteet sekä löytämään erilaisia toimintatapoja eri vuodenajoille ja selvittämään mahdollisia projektitöitä.

1 PEDAGOGIIKKA

Varhaiskasvatuksen pedagogista toteuttamista sekä toimintaa kuvaa kokonaisvaltaisuus. Tavoite on edistää lasten hyvinvointia ja oppimista sekä laaja-alaista osaamista. Pedagoginen toiminta toteutuu henkilöstön sekä lasten välisessä yhteisessä toiminnassa sekä vuorovaikutuksessa. Varhaiskasvatuksen pedagoginen toiminta läpäisee opetuksen, kasvatuksen sekä hoidon kokonaisuuden. Tavoitteellisen toiminnan perustan luovat oppimiskäsitys, arvoperusta, niihin pohjautuva toimintakulttuuri ja monipuoliset oppimisympäristöt, työtavat ja yhteistyö. Lasten tarpeet, heidän mielenkiinnon kohteensa sekä heidän kasvuympäristönsä liittyvät merkitykselliset asiat ovat toiminnan suunnittelun lähtökohta. Laadukkaan pedagogisen toiminnan edellytys on suunnitelmallinen dokumentointi, arviointi ja kehittäminen. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2018)

1.1 Pedagoginen dokumentointi

Pedagoginen dokumentointi on varhaiskasvatuksen toteuttamisen, suunnittelun, arvioimisen ja kehittämisen keskeinen työmenetelmä. Se on jatkuvaa prosessia, jossa dokumentit, havainnot sekä niiden vuorovaikutuksellinen tulkinta muodostaa ymmärrystä pedagogisesta toiminnasta. Pedagoginen dokumentointi mahdollistaa huoltajien sekä lasten osallistumisen toiminnan suunnittelemiseen, arvioimiseen sekä kehittämiseen. Pedagoginen dokumentointi tuottaa tietoa lasten elämästä, kiinnostuksen kohteista, ajattelusta, kehityksestä, oppimisesta ja tarpeista sekä lapsiryhmän toiminnasta monipuolisella ja konkreettisella tavalla. Suunnitelmallisen dokumentoinnin tavoite on, että henkilöstö oppisi tuntemaan lapsen yksilönä, ymmärtämään lasten välisiä suhteita sekä ryhmän, henkilöstön ja lasten välisen vuorovaikutuksen luonnetta. Pedagogisen dokumentoinnin tarkoitus on siis toteuttaa varhaiskasvatusta lapsilähtöisesti. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2018)

1.2 Monipuoliset työtavat

Työtapajoen valintaa ohjaavat varhaiskasvatukselle asetetut tavoitteet ja tehtävät sekä tarpeet, lasten ikä, edellytykset ja kiinnostuksen kohteet. Toiminnalliset ja osallisuutta sekä luovuutta edistävät työtavat ovat lapsille luontevia oppimisen tapoja. Tällaisia ovat esimerkiksi lasten omaehtoinen sekä ohjattu leikki, liikkuminen sekä taiteellinen kokeminen ja ilmaisu sekä tutkiminen. Viestintää sekä tietoteknologiaa hyödynnetään toiminnassa. Monipuoliset työtavat ovat sekä opettelun kohde että oppimisen väline. Työskenneltäessä lapsia rohkaistaan ihmettelemään, kyselemään, päättellemään ja ratkaisemaan yhdessä. Henkilöstöltä edellytetään herkkyyttä tunnistaa erilaisten tilanteiden pedagogisia mahdollisuuksia sekä ammattitaitoa. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2018)

1.3 Leikki kehityksen, oppimisen ja hyvinvoinnin lähteenä

Keskeinen toimintatapa varhaiskasvatuksessa on leikki. Varhaiskasvatuksen tehtävänä onkin tarjota lapsille mahdollisuus erilaisiin leikkeihin. Leikki edistää lapsen hyvinvointia, kehitystä ja oppimista. Leikissä lapsi oppii, vaikka lapselle itselleen leikki ei ole tietoisesti ole oppimisen väline, vaan se on tapa elää ja hahmottaa maailmaa. Leikki tuottaa lapselle iloa sekä hyvää mieltä. Leikkiessään lapset ovat aktiivisia toimijoita. He tutkivat ympäröivää maailmaa, jäsentävät sitä, luovat sosiaalisia suhteita sekä muodostavat merkityksiä kokemuksistaan. Mielikuvitus mahdollistaa sen, että lapsi voi kokeilla erilaisia ideoita ja rooleja, joita ei muuten voisi toteuttaa. Lapsi voi käsitellä leikissä itselleen vaikeita kokemuksia. Leikissä on turvallista yrittää erehtyä sekä kokeilla. Leikissä yhdistyvät yhdessä tekeminen, omien taitojen haastaminen sekä innostus. Henkilöstön tehtävä on turvata leikin edellytykset ja ohjata leikkiä sopivalla tavalla ja huolehtia, että jokaisella on mahdollisuus olla osallisena yhteisessä leikissä omien taitojen mukaisesti. Henkilöstön tulee tavoitteellisesti sekä suunnitelmallisesti tukea

lasten leikin kehitystä sekä ohjata sitä joko olemalla siinä itse mukana tai leikin ulkopuolelta. Henkilöstön psyykkinen ja fyysinen läsnäolo tukee lasten välistä vuorovaikutusta sekä ehkäisee ristiriitatilanteita. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2018)

1.4 Oppimisen alueet

Varhaiskasvatuksen tehtävä on vahvistaa lapsen kielellisiä taitoja, valmiuksia sekä kielellisen identiteetin kehitystä. Varhaiskasvatuksessa on tarkoitus vahvistaa lapsen uteliaisuutta ja kiinnostusta kieliin, kulttuureihin ja teksteihin. Kielen kehityksen tukeminen pohjautuu lapsen monilukutaidon kehittymiseen. Lisäksi se on yhteydessä muun muassa lasten vuorovaikutukseen liittyvään laaja-alaiseen osaamiseen sekä kulttuuriseen osaamiseen. Kieli on lapselle oppimisen väline sekä kohde. Kielen avulla lapsi ottaa haltuun erilaisia asioita ja tilanteita ja toimii vuorovaikutuksessa muiden kanssa, hankkii tietoa ja ilmaisee itseään. Lapsen kielellistä kehitystä tukevat niin monipuolinen varhaiskasvatuksen kielellinen ympäristö kuin myös yhteistyö huoltajien kanssa. Kielelliset identiteetit kehittyvät, kun lapsia tuetaan sekä ohjataan kielellisten taitojen ja valmiuksien keskeisillä osa-alueilla, joita ovat vuorovaikutustaidot, kielenymmärtämisen taidot, puheentuottamisen taidot, kielenkäyttötaidot, kielellinen muisti ja sanavaranto sekä kielitietoisuus. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2018)

Varhaiskasvatuksen tehtävä on tukea tavoitteellisesti lasten musiikillisen, sanallisen, kuvallisen ja kehollisen ilmaisun kehittymistä sekä tutustuttaa heitä eri kulttuuriperintöön ja taiteen aloihin. Taiteellinen ilmaiseminen sekä kokeminen edistää lasten oppimisedellytyksiä, myönteistä minäkuvaa, sosiaalisia taitoja sekä valmiuksia jäsentää ja ymmärtää ympäröivää maailmaa. Tutustuminen kulttuuriperintöön, taiteeseen sekä ilmaisun eri muotoihin vahvistaa lasten osaamista myös monilukutaidon sekä osallistumisen ja vaikuttamisen osa-alueilla. Varhaiskasvatuksessa lapsille tarjotaan mahdollisuus nähdä sekä kokea

monipuolisesti muuta kulttuuria sekä taidetta. Kulttuuriin sekä taiteeseen liittyvät kokemukset vahvistavat lasten kykyä käyttää, tuottaa sekä omaksua kulttuuria. Samalla lapset oppivat ymmärtämään kulttuuriperinnön sekä taiteen merkitystä ja arvoa. Ilmaisun eri muodot tarjoavat lapsille keinoja kokea sekä hahmottaa maailmaa heitä innostavalla tavalla. Taiteellinen ilmaisu tarjoaa lapsille motivaatiota tunteiden, havaintojen ja luovan ajattelun näkyväksi tekemiseen. Taidekasvatus sisältää niin ennalta suunniteltua, että myös spontaania toimintaa. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2018)

Varhaiskasvatuksen tavoite on keittää lasten valmiuksia ymmärtää lähiyhteisön monimuotoisuutta sekä harjoitella siinä toimimista. Tätä lähestytään katsomusten, eettisen ajattelun, lähiyhteisö menneisyyden, nykyisyyden, tulevaisuuden sekä median näkökulmasta. Toiminnassa voidaan hyödyntää monipuolisesti esimerkiksi musiikkia, kuvataidetta, satuja, leikkejä, draamaa, erilaisia mediasisältöjä, vierailijoita, vierailuja sekä lähiympäristön tapahtumia. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2018)

Varhaiskasvatuksen tavoitteena on antaa lapsille valmiuksia ymmärtää, jäsentää sekä havainnoida ympäristöä. Lapsia ohjataan toimiaan ja tutkimaan luonnossa sekä rakennetussa ympäristössä. Varhaiskasvatuksella on positiivinen vaikutus lasten matemaattisen ajattelun kehittymisen suhteen sekä se vahvistaa myönteistä suhtautumista matematiikkaan. Varhaiskasvatukseen sisältyy myös teknologiakasvatusta ja ympäristökasvatusta. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2018)

Kasvan, liikun ja kehityksen oppimisen alueeseen sisältyy ruokakasvatukseen, terveyteen ja liikkumiseen sekä turvallisuuteen liittyviä tavoitteita. Varhaiskasvatuksen tehtävä on luoda pohja lapsen hyvinvointia sekä terveyttä arvostavalle sekä fyysistä aktiivisuutta edistävälle elämäntavalla yhdessä huoltajien kanssa. Tarkoitus on innostaa lapsia liikkumaan monipuolisesti sekä

kokemaan liikunnan iloa. Lapsia kannustetaan liikunnallisiin leikkeihin sekä ulkoiluun kaikkina vuodenaikoina. Ohjatun liikkumisen lisäksi tulee huolehtia, että lapsella on riittävästi mahdollisuuksia päivittäiseen omaehtoiseen liikuntaan. Liikuntakasvatuksen tulee olla säännöllistä, monipuolista, tavoitteellista ja lapsilähtöistä. Ruokakasvatuksen tavoite on edistää myönteistä suhtautumista syömiseen ja ruokaan sekä tukea monipuolisia ja terveellisiä ruokailutottumuksia. Lapsia tulee ohjata ruokailussa omatoimiseen ja monipuoliseen ruokailuun ja riittävään syömiseen. Varhaiskasvatuksessa tulee pohtia yhdessä lasten kanssa turvallisuuden ja terveyteen liittyviä asioita. Tulee tukea myös lasten valmiuksia pitää huolta terveydestä sekä henkilökohtaisesta hygieniasta. Lasten kanssa tulee keskustella liikkumisen, levon sekä ihmissuhteiden merkityksestä hyvinvoinnille. Lasten kanssa opetellaan myös turvallisuuden liittyviä asioita päivittäisissä tilanteissa. Näitä voi harjoitella esimerkiksi lähiliikenteessä. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2018)

2 ULKOPEDAGOGIIKKA

Ruotsalaisen lähteen (Linköpings universitet) mukaan ulkopedagogiikka on kokonaisvaltainen tutkimus- ja koulutusalue, jossa keskeisessä osassa ovat ympäristö ja kokemus. Ulkopedagogiikka on täydennystä niin sanottuun varsinaiseen pedagogiikkaan. Perustana ulkona oppimiselle on kokemukset ympäröivästä ympäristöstä, jossa oppiminen tapahtuu. Lähtökohtana oppimiselle on ympäristön monimuotoisuus, esimerkiksi metsä tai kaupunki.

Luonto on mahtava oppimisympäristö varhaiskasvatukseen ja esiopetukseen. Se mahdollistaa pedagogisen ja monipuolisen toiminnan kaikkien varhaiskasvatus- ja esiopetussuunnitelman oppimisen alueiden osalta. Tutkiva työtapa sekä ilmiöpohjaisten projektien toteuttaminen on luontevaa ulkona, kun kaiken ikäisille löytyy mielenkiintoista tutkittavaa. Luonnossa liikkeessä niin lapset kuin aikuisetkin pääsevät hyötymään monenlaisista terveys- ja hyvinvointivaikutuksista. (Suomen latu)

Änggård (2014, 77-78) kuvailee ulkopedagogiikkaa poikkitieteelliseksi tutkimuksen ja koulutuksen alueeksi, joka tarkoittaa, että opetus siirtyy sisätiloista sosiaaliseen elämään, kulttuuri- ja luonnonmaisemiin. Ulkopedagogian kautta koetaan luonnonympäristöjä monilla aisteilla ja näin syntyy kokemuksia, jotka johtavat oppimiseen reflektoinnin kautta. Luonnonympäristöjen kanssa kohtaamiset tarjoavat elämyksiä, joissa voidaan yhdistää aistivaikutelmia, pohdintaa ja tunteita. Myös Björklund (2016, 31) ajattelee, että ulkopedagogiikka on menetelmä, jossa oppiminen tapahtuu konkreettisten kokemusten kautta aidoissa tilanteissa reflektoinnin ja kokemuksen vuorovaikutuksessa. Tämä tarkoittaa, että oppimisen tulee perustua omakohtaisiin ja tosielämän tilanteisiin ja kokemuksiin, jotka voivat tapahtua sekä ulkona että sisällä. Ulkopedagogiikka pyrkii oppimaan luonnonmateriaaleihin perustuvia asioita sekä ulkona että sisällä. Ulkopedagogian oppimistilanteet ovat liiketoiminnassa strukturoituja tai

jäsentelemättömiä, mutta tärkeää on, että tilanteilla on suora yhteys luonnonmateriaaliin. (Dahlgren & Szczepanski 1997, s.26,50) Ulkopedagogiikka on näkemys, joka perustuu siihen, että oppiminen tapahtuu aistien ja kehon kokemusten kautta. Dahlgren ja Szczepanski (1997) ajattelevat, että aistillinen yhteys suosii oppimisprosessia. Dahlgren ja Szczepanski (1997) kertovat, että ulkopedagogiikka on toimintälähtöistä oppimisprosessia, joka usein liittyy ympäristössä tapahtuvaan toimintaan. Keskeisiä näkemyksiä ulkopedagogiikassa on kokonaisvaltainen kokemus, temaattinen integraatio ja suora kontakti oppimisen sekä oppimisen kohteen välillä. Pedagogisen toiminnan sekä ulkoilmakokemusten avulla pyritään luomaan tietoa ja läheistä suhdetta kulttuuriin, yhteiskuntaan ja etenkin luontoon. Björklund (2016, s. 32-33) kertoo, että ulkopedagogiassa on kyse suurilta osin ulkona olevan biologisen luonnon oppimisesta, mutta myös ulkoympäristön käyttämisestä muun opetuksen opetusympäristönä. Ulkopedagogiikan tulee antaa mahdollisuuksia nautinnollisempaan oppimiseen. Dahlgren ja Szczepanski (1997) sanovat, että käsitteet ja toimet kytkeytyvät toisiinsa, joka johtaa seuraus- ja toimintasuuntautuneeseen pedagogiikkaan, joka perustuu käytännön kontekstiin. Ulkopedagogiikan välitön kokemus on lähtökohta oppimiseen.

Björklundin (2014, 68) sanojen mukaan ulkoilmaa voidaan kutsua päiväkodin lisähuoneeksi, jossa harjoitellaan ulkopedagogiikkaa. Ulkopedagogiikassa on tärkeää, että kasvattajat näkevät mahdollisuuksia esteiden sijaan. (Brugge, Glantz & Sandell 2011, 27) Änggård (2014, 50) kertoo, että kasvattajien olisi tärkeää käyttää inspiroivaa ulkoilmaympäristöä lasten innoittamiseen. Metsää voi hyödyntää esimerkiksi oppimisympäristönä, sillä se antaa kutsuvan vaikutelman ja on mielikuvituksen lähde. Elämä päiväkodin ulkopuolella on lapsille erittäin opettavaista ja mielenkiintoista. Siellä lapset ja kasvattajat voivat tavata muita ihmisiä, kulttuureja sekä saada aivan toisenlaista tietoa ulkoilmasta. (Björklund 2016, 34-35) on tehty tutkimuksia, että päiväkotiki koostuu erilaisista

luonnonvaraisista ulkoiluympäristöistä ja se lisääkin lasten fyysistä aktiivisuutta, sillä tällainen ympäristö edistää lasten liikkumista vapaammin. Erilaiset ulkoilmaympäristöt edistävät parempaa vuorovaikutusta lasten ja kasvattajien välillä ja auttavat lapsia leikkimään monipuolisemmin kuin luontoköyhissä ympäristöissä. (Dahlgren, Sjölander, Strid & Szczepanski 2007, 60-66) Ei ole olemassa tarkkaa mallia, jota noudattaa. Sen sijaan kasvattajien olisi hyvä inspiroitua erilaisista menetelmistä, joita voivat käyttää opetuksessa. (Björklund 2016, 53-55)

Dahlgren & Szczepanski (1997, 26) kertovat, että ulkopedagogiikka on yleistynyt menetelmänä Pohjoismaissa varhaiskasvatuksen pedagogiikassa. Björklundin (2016, 38-39) mukaan varhaiskasvatuksessa ulkona oleminen on aina vain tärkeämpää, sillä monien lasten ulkoilu vapaa-ajalla on yhä vähäisempää. Siksi on tärkeää, että lapsilla on mahdollisuus päästä varhaiskasvatuksessa ulkoympäristöön päästäkseen tutustumaan luontoon. Ulkopedagogiikassa käytetään samaa varhaiskasvatussuunnitelmaa kuin sisätiloissa sitä ulos soveltaen.

Yksi tapa työskentelyyn on löytäminen ja tutkiminen. Tämä tarkoittaa sitä, että kasvattaja tutkii luontoa ja ulkoilman tapahtumia yhdessä lasten kanssa. Ulkona oleminen tarjoaa lapsille monenlaisia oppimistilanteita. Ulkona yllättäen vastaantulevien tapahtumien ansiosta lapset oppivat asioita luonnollisella tavalla. Ulkona oppimistilanne voi tulla eteen yhtäkkiä ja silloin on tärkeää, että kasvattaja on joustava ja toimii tutkijana yhdessä lasten kanssa. Yllättävä tapahtuma voi olla esimerkiksi eläin, joka juoksee ohi tai orava, joka kiipeää puuhun. Vaikka kasvattajalla ei aina olisi vastauksia lasten kysymyksiin, voi hän silloin esimerkiksi yhdessä lasten kanssa selvittää vastauksen. (Barr ym. 2011, 45-50) Kasvattajat ja lapset voivat yhdessä tutkia ja nähdä, mikä luonnossa muuttuu. (Änggård 2014) On tärkeää, että kasvattajat aktivoivat lapsia sekä tutkivat luontoa yhdessä lasten kanssa.

Yhtenä menetelmänä toimivaksi on todettu lasten jakaminen ryhmiin ulkona. Ryhmäjako eli pienryhmätyöskentely on tärkeää niin ulkona kuin sisälläkin. Joidenkin lasten on helpompi keskittyä pienissä ryhmissä. Pienryhmälle on hyvä suunnitella toimintaa, mutta välillä toiminta voi olla myös suunnittelematonta. Luonnossa on loistava mahdollisuus käyttää luonnonmateriaaleja. Taide on yksi tärkeä osa kasvatustoimintaa, koska eri taiteen muodot tarjoavat lapsille mahdollisuuden ilmaista itseään. Eri vuodenaajat ja säät tarjoavat erilaisia mahdollisuuksia käyttää taidetta ulkona. Luonnonmateriaaleista voi askarrella niin sisällä kuin ulkonakin. Luonnosta peräisin olevia askartelumateriaaleja ovat muun muassa tikut, lehdet, lumi ja sammal. (Björklund 2014, 52-53)

3 VARHAISKASVATUS

Varhaiskasvatus on yhteiskunnallinen palvelu, jonka tehtävänä on lasten kokonaisvaltaisen kasvun, kehityksen ja oppimisen edistäminen. Varhaiskasvatuksen tehtäviin kuuluu muun muassa syrjäytymisen ehkäiseminen sekä tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistäminen. Myös huoltajien rooli varhaiskasvatuksessa on merkittävä ja sen järjestämisen ansiosta huoltajilla on mahdollisuus saada tukea lasten kasvatuksessa. Varhaiskasvatuksessa lapset oppivat erilaisia tietoja ja taitoja, jotka ovat osana vahvistamassa heidän osallisuuttaan yhteiskunnassamme. Kehityksen sekä oppimisen tuki kuuluu jokaiselle sitä tarvitsevalle lapselle ja se on osa laadukasta varhaiskasvatusta. Varhaiskasvatuksessa tunnistetaan lapsen tuen tarve sekä järjestetään tarkoituksen mukaista tukea tarpeen mukaan ja tarvittaessa monialaisessa yhteistyössä. Lapsen kannalta tuen jatkumon muodostus on tärkeää. (Opetushallitus)

3.1 Varhaiskasvatussuunnitelma

Varhaiskasvatussuunnitelma kokonaisuus muodostuu kolmesta tasosta: 1) valtakunnallisesta varhaiskasvatussuunnitelman perusteista 2) paikallisista varhaiskasvatussuunnitelmista 3) lasten varhaiskasvatussuunnitelmista. (Opetushallitus)

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet ohjaavat ja tukevat varhaiskasvatuksen järjestämistä, kehittämistä ja toteuttamista. Lisäksi varhaiskasvatussuunnitelman perusteet edistävät yhdenvertaisen ja laadukkaan varhaiskasvatuksen toteutumista koko maassa. Opetushallituksen laatimat uudet varhaiskasvatussuunnitelman perusteet tulivat voimaan vuoden 2019 alusta. (Opetushallitus)

Varhaiskasvatuksen järjestäjät laativat paikalliset varhaiskasvatussuunnitelmat valtakunnallisten varhaiskasvatuksen perusteiden pohjalta. Paikalliset varhaiskasvatussuunnitelmat laaditaan siten, että ne ohjaavat, tukevat ja määrittelevät varhaiskasvatuksen järjestämistä paikallisesti. Paikalliset varhaiskasvatussuunnitelmat ovat velvoittavia sekä niitä tulee arvioida ja kehittää. (Opetushallitus)

Jokaisella päiväkodissa tai perhepäivähoidossa olevalle lapselle tulee tehdä oma varhaiskasvatussuunnitelma eli lapsen vasu, jota tarkennetaan säännöllisesti lapsen tarpeiden mukaisesti. Se tehdään yhdessä huoltajien ja lapsen kanssa. (Opetushallitus)

Lapsen varhaiskasvatussuunnitelman lähtökohtana tulisi olla lapsen etu ja tarpeet. Suunnitelmaan kirjoitetut tavoitteet asetetaan pedagogiselle toiminnalle. Lasten vasuista nousevat tavoitteet tulee ottaa huomioon lapsiryhmän toiminnan suunnittelussa, toteutuksessa sekä oppimisympäristöjen ja toimintakulttuurin kehittämisessä. Lapsen varhaiskasvatussuunnitelma laaditaan lapsen aloitettua päiväkodissa. Lapsen mielipide ja toiveet tulee selvittää ja huomioida varhaiskasvatussuunnitelmaprosessissa. Lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaa laadittaessa on tärkeä tuntea lapsen vahvuudet, osaaminen, kiinnostuksen kohteet sekä yksilölliset tarpeet. Huomioon tulee myös ottaa lapsen kielellinen, kulttuurillinen ja katsomuksellinen tausta. Suunnitelmaa tehdessä tai päivittäessä voi hyödyntää myös lapsen aiempaa vasua tai pedagogista dokumentointia. Lapsen suunnitelmaan kirjattavat tavoitteet kuvaavat sitä, miten pedagogisella toiminnalla tuetaan lapsen hyvinvointia, oppimista ja kehitystä. (Vaasan varhaiskasvatussuunnitelma)

3.2 Esiopetussuunnitelma

Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteiden tehtävänä on edistää yhtenäisen ja laadukkaan esiopetuksen yhdenvertaista toteutumista koko maassa. Esiopetus on opetuksen ja kasvatuksen kokonaisuus, jossa eri osa-alueiden tavoitteet liittyvät yhteen sekä muodostavat toimintakulttuurin perustan. Opetuksen järjestäjällä on vastuu paikallisen esiopetuksen opetussuunnitelman laatimisesta ja kehittamisestä. Paikallisessa opetussuunnitelmassa päätetään esiopetuksen kasvatus- ja opetustyön huoltajien oppilashuollon ja esiopetuksen yhteistyön sekä esiopetuksen muun toiminnan järjestämisestä ja toteuttamisesta esiopetuksen kansallisten perusteiden pohjalta. Opetussuunnitelma laaditaan niin, että se määrittelee, tukee ja ohjaa esiopetuksen järjestämistä kaikissa esiopetuksen yksiköissä. Opetuksen järjestäjän tulee ottaa huomioon paikalliset erityispiirteet, lasten tarpeet sekä esiopetusta koskevan arviointitiedon ja kehittämistyön tulokset opetussuunnitelmaa laatiessaan. Opetuksen järjestäjän on huolehdittava siitä, että esiopetuksen henkilöstön lisäksi huoltajat saavat olla mukana laatimassa ja kehittämässä opetussuunnitelmaa. Myös lasten näkemyksiä tulisi kuulla ja hyödyntää toimintaa suunnitellessa sekä kehittäessä. (Vaasan kaupungin esiopetuksen opetussuunnitelma)

3.3 Varhaiskasvatuslaki

Varhaiskasvatuslaissa säädetään lapsen oikeudesta varhaiskasvatukseen, varhaiskasvatuksen järjestämisestä ja tuottamisesta sekä varhaiskasvatuksen tietovarannosta. Laki sovelletaan kunnan, kuntayhtymän, yksityisen palveluntuottajan järjestämään tai tuottamaan päiväkotitoimintaan ja perhepäivähoitoon. Lisäksi lakia sovelletaan soveltuvin osin avoimen varhaiskasvatustoiminnan järjestämiseen ja tuottamiseen. (Opetus- ja kulttuuriministeriö)

Varhaiskasvatus on lapsen tavoitteellisen ja suunnitelmallisen opetuksen, kasvatuksen ja hoidon muodostama kokonaisuus, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka. Varhaiskasvatus tukee lapsen kehitystä, kasvua ja oppimista sekä edistää hyvinvointia. (Opetushallitus)

“Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka.” (L 13.7.2018/540)

Varhaiskasvatuslain tavoitteet:

- ”edistää jokaisen lapsen iän ja kehityksen mukaista kokonaisvaltaista kasvua, kehitystä, terveyttä ja hyvinvointia.
- Tukea lapsen oppimisen edellytyksiä ja edistää elinikäistä oppimista ja koulutuksellisen tasa-arvon toteuttamista.
- Toteuttaa lapsen leikkiin, liikkumiseen, taiteisiin ja kulttuuriperintöön perustuvaa monipuolista pedagogista toimintaa ja mahdollistaa myönteiset oppimiskokemukset ja varmistaa kehittävä, oppimista edistävä, terveellinen ja turvallinen varhaiskasvatusympäristö.
- Turvata lasta kunnioittava toimintatapa ja mahdollisimman pysyvät vuorovaikutussuhteet lasten ja varhaiskasvatushenkilöstön välillä.
- Antaa kaikille lapsille yhdenvertaiset mahdollisuudet varhaiskasvatukseen.
- Edistää yhdenvertaisuutta ja sukupuolten tasa-arvoa sekä antaa valmiuksia ymmärtää ja kunnioittaa yleistä kulttuuriperinnettä sekä kunkin kielellistä, kulttuurista, uskonnollista ja katsomuksellista taustaa.
- Tunnistaa lapsen yksilöllisen tuen tarve ja järjestää tarkoituksenmukaista tukea varhaiskasvatuksessa tarpeen ilmettyä tarvittaessa monialaisessa yhteistyössä.
- Kehittää lapsen yhteistyö- ja vuorovaikutustaitoja, edistää lapsen toimimista vertaisryhmässä sekä ohjata eettisesti vastuulliseen ja kestävään toimintaan, toisten ihmisten kunnioittamiseen ja yhteiskunnan jäsenyyteen.
- Varmistaa lapsen mahdollisuus osallistua ja saada vaikuttaa itseään koskeviin asioihin.
- Toimia yhdessä lapsen sekä lapsen vanhemman tai muun huoltajan kanssa lapsen tasapainoisen kehityksen ja kokonaisvaltaisen

hyvinvoinnin parhaaksi sekä tukea lapsen vanhempaa tai muuta huoltajaa kasvatustyössä.” (L 13.7.2018/540)

3.4 Laki varhaiskasvatuslain muuttamisesta

Laissa varhaiskasvatuslain muuttamisesta säädettäisiin lapsen oikeudesta varhaiskasvatuksessa annettavaan tukeen ja tuen toteutuksesta sekä tuen tarpeen arvioinnista. Varhaiskasvatuksessa annettava tuki vahvistuisi lapsen tuen tarpeen mukaan. Esitys luo nykyistä vahvempaa tuen jatkumoa esi- ja perusopetukseen. Lain on tarkoitus tulla voimaan 1.8.2022. Lainsäädäntöuudistuksen tavoitteena olisi yhdenmukaistaa ja selkeyttää lapselle annettavan tuen järjestämisen menettelyä. Uuden lain mukaan erityinen tuki muodostuu useista tukimuodoista, on jatkuvaa sekä kokoaikaista. (Opetusalan ammattijärjestö OAJ)

Oikeuteen varhaiskasvatuksessa annettavasta tuesta kuuluu: lapsen kehityksen, oppimisen ja hyvinvoinnin tukeminen ja lapsen tuen toteutus, lapselle annettavat tukipalvelut, tuen tarpeen arviointi, päätös tuesta ja tukipalveluista, lapsen varhaiskasvatussuunnitelma, päiväkodin henkilöstön mitoitus sekä muutoksenhaku varhaiskasvatusoikeutta, lapselle annettavaa tukea ja varhaiskasvatukseen ottamista koskevaan päätökseen. (L 1183/2021)

3.5 Laki varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista

Laissa säädetään kunnan päiväkodissa sekä perhepäivähoidossa järjestämästä varhaiskasvatuksesta perittävästä asiakasmaksusta. Kunnan päättämä asiakasmaksu voidaan periä muusta kunnan järjestämästä varhaiskasvatuksesta ja kunnan tilapäisesti antamasta varhaiskasvatuksesta. Perusopetuslaissa säädetään maksuttomasta esiopetuksesta. (L 1503/2016)

Varhaiskasvatusmaksu määräytyy perheen koon, tulojen ja lapsen varhaiskasvatuksessa vietetyn ajan perusteella. Varhaiskasvatuksesta perittävissä

maksussa otetaan huomioon lapsen, vanhempien tai muun huoltajan ja heidän kanssaan yhteistaloudessa avio- tai avoliitossa elävän henkilön veronalaiset ansio- ja pääomatulot sekä tulot, jotka ovat verosta vapaita. (Opetus- ja kulttuuriministeriö)

3.6 Perusopetuslaki

Tässä lainsäädännössä säädetään perusopetuksesta. Tämän lain tavoite on vahvistaa oppilaalle suunnitelmallisesti annettavaa varhaista kasvun ja oppimisen tukea. Tärkeää olisi oppilaan ohjautuminen parhaan mahdollisen tuen piiriin. Varhainen tuki ennaltaehkäisee vaikeuksien kasaantumista ja lisääntymistä. (Vernerinet)

“Tässä laissa tarkoitetun opetuksen tavoitteena on tukea oppilaiden kasvua ihmisyyteen ja eettisesti vastuukykyiseen yhteiskunnan jäsenyyteen sekä antaa heille elämässä tarpeellisia tietoja ja taitoja. Lisäksi esiopetuksen tavoitteena on osana varhaiskasvatusta parantaa lasten oppimisedellytyksiä.” (L 21.8.1998/628)

3.6.1 Suomen perustuslaki

Perustuslaki on kaiken julkisen vallankäytön ja lainsäädännön perusta. Perustuslaki määrittää julkisen ja yksilön vallan välisen suhteen perusteet. Se sisältää myös säännökset valtion järjestysmuodosta, julkisen vallankäytön periaatteista ja ylimpien valtioelinten suhteista. (Oikeusministeriö)

Varhaiskasvatuksen järjestämistä ohjaavat velvoitteet perustuvat varhaiskasvatustalain, varhaiskasvatuksesta annetun valtioneuvoston asetuksen ja varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden lisäksi Suomen perustuslakiin. Suomen perustuslain mukaan ketään ei saa asettaa eri asemaan iän, sukupuolen, kielen, uskonnon, alkuperän, mielipiteen, vakaumuksen, terveydentilan, vammaisuuden

tai jonkin muun henkilöön liittyvän syyn perusteella ilman hyväksyttävää perustetta. (Vaasan kaupungin varhaiskasvatussuunnitelma.2019)

3.6.2 Sosiaalihuoltolaki

Sosiaalihuoltolaki on yleishuoltolaki, jossa myönnetään sosiaalihuollon palveluja henkilöille, jotka niitä tarvitsevat ominaisuuksistaan tai vammoistaan riippumatta. Tämä laki koskee toimeentulotukea, sosiaalipalveluja, sosiaaliavustuksia sekä niihin liittyviä toimintoja. Tarkoitus on edistää ja ylläpitää yksityisen henkilö, perheen sekä yhteisön sosiaalista toimintakykyä ja turvallisuutta. (Vernerinet)

Kaikissa sosiaalihuoltoon liittyvissä toimissa, joihin liittyy lapsia, on aina ensisijaisesti huomioitava lapsen etu. Erityistä huomiota on kiinnitettävä siihen, että lapsen hyvinvointi sekä kehitys voidaan turvata. Lapsen tulee saada kehitystasonsa mukaista huolenpitoa, kasvuympäristön on oltava turvallinen sekä lapselle on pystyttävä turvaamaan ruumiillinen ja henkinen koskemattomuus. (L 30.12.2014/1301)

3.6.3 Lastensuojelulaki

Lastensuojelulain tarkoitus on turvata lapsen oikeus turvalliseen kasvuympäristöön, monipuoliseen ja tasapainoiseen kehitykseen sekä erityiseen suojeluun. Laissa määritellään lastensuojelu laajasti: lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseen liittyvillä toimilla ehkäistään varsinaisen lastensuojelun tarvetta sekä ehkäisevällä lastensuojelulaki on tarkoitus tarjota apua ja tukea riittävän aikaisin, jolloin voidaan ehkäistä ongelmien syntyä tai niiden pahenemista. Neuvolalla, päivähoitolla ja koululla on tärkeä tehtävä ehkäisevän työn toteutuksessa. (THL)

Lastensuojelulain keskeinen tavoite on varmistaa lapsen edun huomioon ottaminen ja lapsen oikeuksien huomioiminen sekä lapsen ja hänen perheensä

tarvitsemat palvelut ja tukitoimet. Lapsen edun tulee olla keskeinen arviointiperusta kaikessa lasta koskevissa lastensuojelutoimenpiteissä. Lastensuojelu on aina arvosidonnaista, koska sen tehtävänä on ennen kaikkea olla lapsen puolella sekä lasta varten. Työn keskeisimmät arvot pohjautuvat Suomen perustuslakiin ja kansainvälisiin ihmisoikeussopimuksiin sekä niiden taustalla oleviin ihmisoikeuksiin ja ihmisyyttä korostaviin kansainvälisesti hyväksytyihin arvoihin. (THL)

Lastensuojelulaki määrittää varhaiskasvatuksen osalta sen, että päivähoitoa voidaan käyttää myös lastensuojelun avohuollon tukitoimena. Lastensuojelulaissa päivähoito edustaa ennaltaehkäisevää lastensuojelua, jossa kiinnitetään huomiota lapsen hyvinvointiin ja etuun, johon liittyy myös koko perheen tukeminen. Eri viranomaiset omissa luottamustehtävissään, toimeksiantosuhteissaan tai ammatinharjoittajina ovat velvollisia tekemään lastensuojeluilmoituksen salassapidosta huolimatta. (L 13.4.2007/ 417)

3.7 Pohjanmaan hyvinvointialue

Sosiaali- ja terveyspalvelut ovat siirtyneet 1.1.2022 Pohjanmaan hyvinvointialueelle. Moni varhaiskasvatuksen yhteistyökumppani on siirtynyt Pohjanmaan hyvinvointialueeseen esimerkiksi neuvolat, jonka kanssa varhaiskasvatus tekee yhteistyötä muun muassa lapsen laajassa 4-vuotistarkastuksessa. Suurin muutos kuitenkin on uusi nimi ja uudet palvelunumerot. Varhaiskasvatus ei liittynyt hyvinvointialueeseen vaan jäi Vaasan kaupungille.

Pohjanmaan hyvinvointialue on välivaihe, jolla valmistaudutaan valtakunnalliseen sote-uudistukseen. Hyvinvointialueen tarkoitus on varmistaa asiakkaille tasalaatuiset sekä toimivat sosiaali- ja terveyspalvelut. Koska monet palvelut

liittyivät hyvinvointialueeseen, on nyt mahdollisuus siihen, että henkilökuntaa on enemmän huolehtimassa asiakkaista kahdella kielellä. (Vaasan kaupunki)

4 OPPIMISYMPÄRISTÖ

Oppimisympäristöllä voidaan tarkoittaa erilaisia paikkoja, tiloja, toimintakäytäntöjä sekä yhteisöjä, jossa oppiminen tapahtuu. Lisäksi oppimisessa apuna käytettävät palvelut, materiaalit ja välineet ovat osa oppimisympäristöä. Oppimisympäristöjen pitää olla sellaisia, että ne tukevat sekä yksilön, että yhteisön oppimista, vuorovaikutusta ja kasvua. Mikäli oppimisympäristö toimii hyvin, edistää se vuorovaikutusta ja osallistumista. (Peda.net)

Oppimisympäristöjä varhaiskasvatuksessa rakennetaan ja suunnitellaan yhdessä lasten kanssa. Hyvästä oppimisympäristöstä tulisi löytyä lapsille vaihtoehtoja mieluisaan tekemiseen, vauhdikkaaseen ja monipuoliseen liikkumiseen, peleihin ja leikkeihin sekä rauhalliseen oleiluun ja lepoon. Hyvin rakennettu oppimisympäristö vahvistaa lasten yhdenvertaisuutta, osallisuutta sekä sukupuolten tasa-arvoa. Oppimisympäristöissä näkyy lisäksi lasten omat ideat ja leikit sekä heidän tekemänsä työt. (Opetushallitus)

Oppimisympäristöjä kehitetään niin, että voidaan saavuttaa varhaiskasvatukselle laaditut tavoitteet ja että ne tukisivat lasten sosiaalisten ja oppimisen taitojen kehittymistä sekä tervettä itsetuntoa. Oppimisympäristöissä tarkoitetaan paikkoja, tiloja, käytäntöjä, yhteisöjä, välineitä ja tarvikkeita, jotka tukevat lasten oppimista, kehitystä ja vuorovaikutusta. Pihat, luonto, leikkipuistot, kirjastot sekä muut rakennetut ympäristöt ovat myös varhaiskasvatuksen oppimisympäristöjä. Varhaiskasvatuksessa oppimisympäristön käsite sisältää mm. psyykkisen, fyysisen ja sosiaalisen ulottuvuuden. (Opetushallitus)

Oppimisympäristöissä toteutetaan monenlaista pedagogista toimintaa ja ne muuntuvat tarpeiden mukaisesti. Henkilökunnan tulee ottaa huomioon lasten kiinnostukset, heidän yksilölliset tarpeensa ja taitonsa sekä varhaiskasvatuksen toteuttamisen periaatteet. Varhaiskasvatuksen oppimisympäristöissä voidaan

toimia joustavasti erikokoisissa ryhmissä, jossa jokaisella jäsenellä tulee olla mahdollisuus osallistua toimintaan ja vuorovaikutukseen. Pedagogisesti tarkoituksenmukainen toiminta ryhmissä edistää lasten ja henkilökunnan keskittymistä ja lapsilähtöistä toimintaa. Yhteisesti sovitut toimintatavat ja säännöt auttavat luomaan ilmapiiriltään turvallisen, yhteisvastuullisen ja muita kunnioittavan oppimisympäristön. Turvallisessa ilmapiirissä on sallittua erilaisten tunteiden näyttäminen ja henkilöstö voi auttaa lapsia tunteiden ilmaisussa ja itsesäätelyssä. Lapsia tulee rohkaista kysymään ja lasten kysymyksiin tulee vastata. Oppimisympäristöjen tulee edistää lasten kielellistä kehitystä ja kielitietoisuutta sekä tuoda esille kulttuurista moninaisuutta. Yhteistyö muiden toimijoiden kanssa sekä vierailut esimerkiksi kirjastossa tai teatterissa rikastavat lasten oppimisympäristöjä. (Opintopolku)

4.1 Luonto toimintaympäristönä

Varhaiskasvatuksen sekä esiopetuksen tavoitteet toteutuvat myös luonnossa. Ulkona lasten havainnot ympäristöistään lisääntyvät. Kysymysten, ihmettelyn sekä toiminnan kautta lapsi tulee kuulluksi. Samalla mahdollistetaan lasten osallisuus ja mahdollisuudet vaikuttaa oman ympäristön suunnitteluun ja tästä huolehtimiseen toiminnallisuutta ja liikkumista unohtamatta. Luonto toimii terveyttä edistävänä tarjoamalla mikrobialtistusta, joka on yhteydessä paremman vastustuskykyyn. Luontoon lähteminen lisää liikettä jo itsessään. Tällä on suora yhteys liikunnalliseen elämäntapaan, liikalihavuuden ehkäisyyn sekä muun muassa liiallisen ruutuajan vähenemiseen. (Suomen latu)

Ulkona tapahtuvasta toiminnasta sekä oppimisesta hyötyvät, niin lapsi, kuin kasvatusopetushenkilö. Oppimisympäristönä luonto tukee sosiaalisia suhteita sekä kehittää lasten vuorovaikutusta ehkäisten näin kiusaamista. Monipuolisilla oppimisympäristöillä päästään vaikuttamaan oppilaiden motivaatioon ja sitä kautta oppimistuloksiin. Luonnon hyvinvointivaikutusten on osoitettu ylettyvän

myös henkilöstön työtyytyväisyyteen sekä työhyvinvointiin edellä mainittujen terveyshyötyjen lisäksi. Luonto on siis erinomainen toiminta- ja oppimisympäristö. (Suomen latu)

4.2 Lapsen suhde ympäristöön

Ympäristön ja lapsen suhde vahvistaa jo olemassa olevaa identiteettiä tai tuo siihen yksilön haluamaa muutosta. Lapsen kasvun kannalta identiteetin kehityksellä on merkittävä asema. Identiteetti tarkoittaa myös paikan löytämistä sekä kuulumista johonkin. Suhde uusiin ympäristöihin tuottaa uusia ulottuvuuksia myös identiteettiin.

Oppimisympäristöjä suunnitellaan ja toteutetaan siksi, jotta voisimme tarjota mahdollisuuksia joustavaan sekä monipuoliseen oppimiseen ja lapsen kehityksen tukemiseen. Oppimisympäristöt mahdollistavat ongelmien tai haasteiden yhteisöllistä prosessointia, ajankohtaisia kysymyksiä ja yhdessä tekemistä. Oppimisympäristöjä suunniteltaessa on hyvä painottaa muun muassa seuraavia näkökulmia: päämääräsuuntautuneisuus, kompleksisuus ja autenttisuus, vuorovaikutteisuus, eettinen- ja moraalinen reflektointi sekä arvioinnin ja seurannan mahdollisuudet. Vaikka ympäristöjen luominen on vaativaa ja työlästä, toimivat ympäristöt tarjoavat monipuolisempia mahdollisuuksia kaikkia osapuolia, myös opettajaa, rikastaviin kokemuksiin ja niiden reflektointiin yhdessä sekä yksin. Luonto on leikin ympäristönä lyömätön. Luonnon maastot tarjoavat stimuloivia sekä riittävän vaihtelevia ympäristöjä, joissa lapset voivat keksiä erilaisia leikkejä. Luonto eri kasvillisuuksineen sekä muotoineen vastaavat lapsen odotuksiin sekä tarpeisiin. Esimerkiksi puut, pensaat ja isot kivet ovat paikkoja, joissa voi kiipeillä, leikkiä erilaisia roolileikkejä ja olla piilosilla, on siis runsaasti mielikuvituksen käyttöä ja toiminnallisuutta. Tällaisessa ympäristössä leikkiessä kehittyvät myös lapsen koordinaatio- ja tasapainokyvyt, jolloin he samalla oppivat tuntemaan omia kykyjään sekä itseään. (Kronqvist, Kumpulainen 2011, 47-57)

5 LUONTOKASVATUS

Luontokasvatus on yksi ympäristökasvatuksen muoto. Siihen kuuluu muun muassa ympäristövastuullisuus, joka tarkoittaa joko yksilön tai yhteisön pyrkimystä toimia parhaalla mahdollisella tavalla ympäristön hyväksi. Lisäksi ympäristökasvatukseen sisältyy arvoja, jotka tukevat ympäristövastuullisuutta. Myös kokemuksellisuus ja elämyksellisyys liittyvät tähän. (Nikodin, Kokkonen & Viberg) Luontokasvatuksen voidaan myös sanoa olevan tunnesiteen luomista luontoa kohtaan. Luontokasvatuksella on positiivinen vaikutus luontotietoisuuden laajenemisessa. (Tuomaala, Myyryläinen)

Luontokasvatuksella on todettu olevan positiivinen vaikutus oppimiseen. Luonnossa kulkeminen ja sen kestävään käyttöön liittyvät taidot karttavat. Tietoisuus luonnon hyvinvointivaikutuksista, ymmärrys luonnon toiminnasta sekä luonnon lukutaito kasvaa. Ulkona luonnossa oppimisella on myös terveys- ja hyvinvointihyötyjä: luovuus lisääntyy, ajatus kulkee paremmin, motoriset taidot kehittyvät, sitoutuminen oppimiseen on parempaa, jaksaa enemmän, sosiaaliset taidot vahvistuvat sekä ryhmän sisäinen vuorovaikutus paranee. (Metsähallitus)

Luontokasvatus kuuluu ympäristökasvatukseen. Tavoitteena ympäristökasvatuksessa on kestävä kehityksen mukainen elämä. Kestävä kehitys tarkoittaa sitä, että voidaan tyydyttää nykyhetken tarpeet kuitenkin viemättä tulevilta sukupolvilta mahdollisuutta tyydyttää omat tarpeensa. Ympäristökasvattajan tehtävänä on kestävä elämäntavan edistäminen. Luontokasvatus tukee ympäristöherkkyyttä ja luontosuhdetta sekä lisäksi se edistää luonnontuntemusta. Luontokasvatus on ympäristökasvatuksen kokemuksellinen ja elämyksellinen muoto. Ympäristökasvattaja lisää ympäristötuntemusta ja hänen on ymmärrettävä niin luonnon lait ja ilmiöt kuin myös ympäristön psyykkiset, sosiaaliset sekä kulttuuriset ulottuvuudet. Ympäristökasvattaja edistää ympäristötietoisuutta sekä ympäristömyönteisyyttä.

Ympäristökasvattaja voi olla varhaiskasvattaja, jonka johdolla lapset voivat päästä esimerkiksi retkelle metsään. (Sarkkinen 2017)

5.1 Luontokasvatuksen hyödyt

Terve vartalo: tutkimusten mukaan lisääntyneen fyysisen harjoittelun sekä haastavan ympäristön on huomattu kehittävän motorisia taitoja, esimerkiksi epätasaisessa maastossa navigoiminen. Toiset tutkimukset ovat osoittaneet sairastumisien vähentymistä raittiin ilman vuoksi. (Hand-in-hand Nature education) On lukuisia luonnosta saatavia fyysiseen terveyteen liittyviä hyötyjä. Fyysinen aktiivisuus on edellytys sille, että lapsen kasvu ja kehitys etenevät normaalisti. Fyysinen aktiivisuus on yhteydessä myös lapsen oppimiseen sekä vaikuttaa muun muassa vireyteen ja muistiin. Säännöllisen liikunta takaa, että luusto vahvistuu, lihakset kasvavat ja nivelet tulevat notkeammiksi. Luonnon epätasainen maasto lisää niin lihasvoimaa, kestävyyttä kuin notkeuttakin. Epätasainen maasto vahvista myös ketteryttä, koordinoitua, nopeutta sekä reaktiokykyä. Lapsi keksii luonnostaan monipuolisempaa tekemistä luonnossa kuin sisätiloissa, jolloin aktiivisuus on ulkona suurempaa. (Keisteri-Sipilä 2017 14-19) Tutkimukset ovat osoittaneet, että luonnossa liikkuminen on vähentänyt muun muassa allergioita. Lapsen vastustuskyky, unen laatu ja unen kesto myös paranee. Myös muita terveyshyötyjä on huomattu, muun muassa verenpaineen ja stressitason laskeminen. (Keisteri-Sipilä 2017, 19-20) Luonnon hiljaisuus kompensoi muissa ympäristöissä kuullun melun kuormittavuutta. Luonnon hiljaisuuden on todettu olevan hyväksi muun muassa verenpaineeseen, stressitasoon sekä ajatteluun. (Lyytinen & Reini 2018, 23-28)

Terve mieli: Ulkona olo tarjoaa mahdollisuudet olla seurallinen sekä myös viettää aikaa yksin, sillä tilaa ja resursseja on saatavilla. Ulkona olemisen tarjoaa aikaa vain olemiseen, jolloin jokainen voi rentoutua sekä tutkia kiinnostuksensa kohteita. Myös henkilökohtainen motivaatio sekä halu kokeilla uusia asioita sekä

sinnikkyys yleensä lisääntyy. (Hand-in-hand Nature education) Luonnossa olemisella on paljon positiivisia vaikutuksia psyykkiseen hyvinvointiin ja terveyteen. Luonnossa olevien ihmisten on huomattu olevan paremmin voivia kuin muiden. Luonnon vaikutuksesta onnellisuus sekä luovuus lisääntyvät. Luonnossa oleminen parantaa keskittymiskykyä sekä virkistää mieltä. Myös itsetunnon on todettu parantuvan luonnossa oleskelun myötä. Myöskään masentuneisuutta eikä turhautuneisuutta ole paljoa. (Keisteri-Sipilä 2017, 14-24)

Terve ympäristö: luonnosta saamamme oppimiskokemukset tarjoavat arvostusta sekä ymmärrystä luonnon ympäristöstä. Se antaa myös tietoa siitä, miten vaikutamme ympäristöömme. Tutkimuksen mukaan mitä enemmän lapsena viettää aikaa ulkona, sitä enemmän huolehtii ympäristöstä myös aikuisena. (Hand-in-hand Nature education)

Terve tulevaisuus: monet ulkona oppimamme taidot ovat välttämättömiä elämäntaitoja, joista tulemme hyötymään elämämme aikana. (Hand-in-hand Nature education)

5.2 Luontokasvatus osana varhaiskasvatusta

Luontokasvatus ei ole saanut varhaiskasvatuksessa kovin suurta huomiota Suomessa eikä myöskään kansainvälisellä tasolla, vaikka ihmiset tiedostavat varhaislapsuuden olevan merkittävää aikaa luontokasvatuksen toteuttamiselle myöhempää elämää ajatellen. (Raittila 2016, 210)

Luontokasvatus on elinikäinen oppimisprosessi, jolle luodaan tärkeä pohja jo varhaislapsuudessa ja varhaiskasvatuksella onkin tässä tärkeä rooli. Lapsena koettujen positiivisten luontokokemusten on tutkittu olevan positiivisesti yhteydessä myöhemmällä iällä tapahtuvaan ympäristöstä välittämiseen sekä huolehtimiseen. Varhaiskasvatuksessa toteutettavassa luontokasvatuksessa painoituksena on luonnosta oppiminen ja luonnossa toimiminen.

Luontokasvatuksen yksi tärkeimpiä tavoitteita on lapsen myönteisen luontosuhteen kehittyminen. (Parikka-Nihti & Suomela 2014, 20-23)

6 AIKAISEMMAT TUTKIMUKSET

Terve, terve Tervaleppä- opinnäytetyössä on tuotettu tiivis ja kattava esite Itäharjun päivähoitoyksikön ulkoryhmästä. Kehittämistyön toimeksiantaja oli Turun kaupungin Itäharjun päivähoitoyksikkö. Opinnäytetyö aloitettiin marraskuussa 2017 ja se saatiin päätökseen toukokuussa 2018. Tuloksena syntyi esite ulkoryhmätoiminnasta, jonka tarkoituksena on palvella uusien ryhmän lasten vanhempia. Tutkimusmenetelmänä opinnäytetyössä käytettiin haastattelua ja kyselyä sekä hyödynnettiin aiempaa tietoa. (Lahti, S. Tuomi, M. 2018)

Ulkopedagogiikkaa Kauhavan varhaiskasvatuksessa- opinnäytetyö toteutettiin toiminnallisena ja toimeksiantajana toimi Kauhavan kaupungin varhaiskasvatus. Tarkoitus oli selvittää, miten ulkopedagogiikka toteutuu Kauhavan varhaiskasvatuksessa ja millaisia kehitystarpeita on havaittavissa sekä mitä materiaaleja kehittämistarpeiden mahdollistamiseksi tarvitaan. Tässä opinnäytetyössä vastaukset on saatu kyselylomakkeen avulla, jotka on analysoitu teemoittelun avulla. Tämän opinnäytetyön tuotos on materiaalipaketti Retkireppu jokaiselle vuodenajalle. Retkirepussa on ideoita, vinkkejä sekä valmiita materiaaleja ulkoiluun ja retkille käytettäväksi. (Ruotsala, K 2021)

Opinnäytetyön ”Allt man kan göra inomhus kan man göra utomhus” tarkoituksena on tarkastella opettajien asenteita sekä kokemuksia ulkopedagogiikan käytöstä varhaiskasvatuksessa. Keskeisiä kysymyksiä ovat, miten opettajat näkevät ulkopedagogiikan käytössä, mitä työmenetelmiä he käyttävät ja mitä esteitä ulkopedagogiikan käytössä on. Teoreettisessa osassa määritellään mitä ulkopedagogiikka tarkoittaa ja mitä ulkopedagogiikan menetelmiä opettajat käyttävät toiminnassaan. Teoreettisessa osassa kuvataan myös erilaisia ulkopedagogiikassa käytettäviä toimintoja. Tutkimus on kvalitatiivinen tutkimus, joka on suoritettu avoimin kyselylomakkein. Lomakkeisiin vastasi viisi opettajaa.

Opettajien suhtautuminen ulkopedagogiikkaan oli erittäin myönteistä. (Grönvik, I 2020)

Opinnäytetyö ”Kestävä kehitys ja luontokasvatus varhaiskasvatuksessa” toteutettiin toiminnallisena yhteistyössä Tampereen Telkän päiväkodin kanssa järjestämällä metsäfestarit. Metsäfestarit olivat toiminnallinen tapahtuma, joka sisälsi kestäväan kehitykseen liittyviä sekä luontokasvatuksellisia toimintapisteitä. Lapset kiersivät ryhmiensä kanssa näitä pisteitä. Tutkimusmenetelmänä opinnäytetyössä käytettiin puolistrukturoitua teemahaastatteluna ja haastattelut toteutettiin ryhmähaastatteluna. Teoriaosassa käsitellään ympäristö- ja luontokasvatusta sekä kestäväa kehitystä. (Pokela, H 2016)

7 TUTKIMUSMENETELMÄ JA AINEISTO

Opinnäytetyön tutkimusmenetelmä on kvalitatiivinen eli laadullinen tutkimus. Haastattelun menetelmä on puolistrukturoitu teemahaastattelu.

7.1 Laadullinen eli kvalitatiivinen tutkimus

Kvalitatiivisessa eli laadullisessa tutkimuksessa ei tavoitella tilastollisia yleistymiä. (Tuomi & Sarajärvi 2012, 85) Laadullisen tutkimuksen tarkoituksena on kuvata jotakin tiettyä ilmiötä ja yrittää ymmärtää sitä. On siis tärkeää, että esimerkiksi ihmisiä tutkittaessa tutkittavat tietävät tutkittavasta ilmiöstä paljon tai että heillä on siitä omakohtaista kokemusta. Tutkittavien valinnan tulee olla mietittyä ja tarkoitukseen sopivaa, sen ei tule olla satunnaista. Keskeistä tutkimuksen sekä sen edustavuuden kannalta on, että tutkija osaa löytää määrällisesti ja sisällöllisesti sopivankokoisen aineiston. Tutkimusaineistoa tulee katsoa sen tarkoituksenmukaisuuden näkökulmasta: miltä aineisto vaikuttaa analyysin kannalta ja millaista aineistoa on mahdollista saada. (Saaranen- Kauppinen & Puusniekka 2006)

Harkinnanvaraisesta otoksesta esimerkkinä voisi olla lumipallo-otanta, jossa tutkijalla on avainhenkilönä joku, joka johdattaa tutkijan toisen henkilön luokse, jolta kerätää tietoa. Eli tutkija saa kerättyä tutkimusaineiston siten, että hän haastattelee henkilöitä sitä mukaan, kun hänelle esitellään uusia informanteja. Toisena harkinnanvaraisena otantamenetelmänä voisi olla eliittiotanta, jonka mukaan tutkimuksen informanteiksi valitaan sellaiset henkilöt, jotka pystyvät antamaan parhaiten tietoa tutkittavasta ilmiöstä. (Saaranen- Kauppinen & Puusniekka 2006)

Kvalitatiivisessa tutkimuksessa ei ole tarkoituksena tuottaa tilastollisia yleistymiä. Laadullisissa tutkimuksissa pyritään kuvaamaan jotakin ilmiötä tai tapahtumaa,

ymmärtämään jotain tietynlaista tiettyä toimintaa sekä antamaan jollekin ilmiölle teoreettisesti mielekäs tulkinta. Laadullisessa tutkimuksessa on tärkeää, että henkilöt, joilta kerätään tietoa, tietäisivät tutkittavasta asiasta mahdollisimman paljon tai heillä olisi siitä kokemusta. (Tuomi & Sarajärvi 2012, 85) Laadullisen tutkimuksen tavoitteena on ymmärtää tutkittavien näkökulmasta tutkimuskohteen ilmiöitä. (Tuomi & Sarajärvi 2012, 150) Haastattelu on yleisin tiedonkeruun muoto. (Hirsjärvi & Hurme 2008) Haastattelu on päämäärähakuista ennalta suunniteltua toimintaa, jolla pyritään keräämään informaatiota. (Hirsjärvi & Hurme 2008, 42) Joustavuus onkin haastattelun etu. Haastattelussa haastattelijan on mahdollista toistaa kysymys tarvittaessa, keskustella tiedonantajan kanssa sekä oikaista väärinymmärryksiä. Haastattelussa kysymykset voivat olla avoimia. (Hirsjärvi & Hurme 2008, 34)

Kvalitatiivisessa tutkimuksessa pyritään tulkintaan, kontekstuaalisuuteen sekä toimijoiden näkökulman ymmärtämiseen. Kvalitatiivisessa suuntauksessa tutkitaan merkityksiä. Kvalitatiivisessa tutkimuksessa näkyy osallisen näkökulma, muun muassa tutkijan näkökulma sekä tunne vaikuttavat tutkimukseen, sillä merkitysten tutkiminen on keskeistä ja siinä pyritään empaattiseen ymmärrykseen. (Hirsjärvi & Hurme 2008, 22-24)

Kvalitatiivisessa tutkimuksessa tutkijan etukäteen laatimien kysymysten asemasta tutkimushenkilöt saavat kertoa aihealueeseen liittyvistä mielipiteistään ja kokemuksistaan suhteellisen vapaamuotoisesti. (Tilastokeskus)

Tämä opinnäytetyö on laadullinen tutkimus, sillä tarkoitus on, että haastateltavien omat näkökulmat tulevat esille. Määrällinen tutkimus ei olisi vastannut haluttuun tutkimuskysymykseen sekä se olisi rajannut aihetta liikaa.

Laadullinen tutkimus on tieteellisen tutkimuksen menetelmäsuuntaus ja siinä pyritään ymmärtämään kohteen laatua, merkityksiä sekä ominaisuuksia

kokonaisvaltaisesti. Laadullista tutkimusta on mahdollista toteuttaa monien erilaisten menetelmien avulla. Näissä menetelmissä yhteisenä piirteenä korostuu muun muassa kohteen esiintymisympäristöön, taustaan, merkitykseen, tarkoitukseen sekä kieleen ja ilmaisuun liittyvät näkökulmat. (Jyväskylän yliopisto)

Laadullisen tutkimuksen taustalla on halu päästä eroon määrällisen tutkimuksen suoraviivaisuudesta ja ongelmista. Kvalitatiivinen eli laadullinen tutkimus on usein kvantitatiivisen tutkimuksen edeltävä- tai jatkotutkimuksen muoto. Laadullisen tutkimusmenetelmän avulla onkin tarkoitus löytää syvä eli filosofinen ajattelutapa. Ajattelulla pyritään ymmärtämään ilmiötä, sekä etsimään vastausta kysymykseen: mistä tässä on kyse? Perusedellytys on kysymyksien asettelun oikeellisuus sekä tutkijan halu ymmärtää tapahtumaa. Kvalitatiiviselle eli laadulliselle tutkimukselle ei ole asetettu tarkkoja rajoja, näin ollen sovellusalueet ovat laajat ja monikäyttöiset. (Kananen 2014, 16-17)

Kvalitatiivisuus on hyvin teoriariippuvaista, silti tietynlainen induktiivisuus on tärkeää. Aineiston tulisi puhua puolestaan. Empirian olisi tarkoitus tarkentaa teoreettisia käsityksiä. Kvalitatiivisessa tutkimuksessa aineiston hankinta perustuu tutkimusaiheen kannalta kiinnostavimpaan kohderyhmään, kun taas kvantitatiivinen perustuu otokseen. (Leskinen 1995,13-14)

7.2 Puolistrukturoitu teemahaastattelu kvalitatiivisen tutkimuksen keinona

Teemahaastattelu eli puolistrukturoitu haastattelu etenee keskeisten etukäteen valittujen teemojen sekä niitä tarkentavien kysymysten varassa. Teemahaastattelussa korostetaan siis henkilöiden antamia merkityksiä asioille, miten merkitykset syntyvät vuorovaikutuksessa ja henkilöiden tulkintoja asioista. Teemahaastattelussa yritetään saada tuloksia tutkimuksen tarkoituksen, tutkimustehtävän tai ongelman asettelun mukaan. (Tuomi & Sarajärvi 2012, 75)

Puolistrukturoidun haastattelun menetelmille luonteenomaista on, että jokin haastattelun näkökohta on

päätetty pitää, mutta ei kaikkia. (Hirsjärvi & Hurme 2012, 47) Teemahaastattelu on puolistrukturoitu menetelmä, koska teema-alueet ja haastattelun aihepiirit ovat kaikille haastateltaville samat. Teemahaastattelulla ei ole lomakehaastattelulle luonteenomaisia kysymysten tarkkoja järjestyksiä ja muotoja. Teemahaastattelu ei kuitenkaan ole täysin vapaa kuten syvähaastattelu. (Hirsjärvi & Hurme 2008, 48) Tässä tutkimuksessa olemme laatineet avoimia kysymyksiä, jotka on teemoitettu. Haastateltavat saavat siis itse vastata avoimesti kysymyksiin sekä kertoa mielipiteensä, sillä valmiita vastausvalintoja ei ole ollenkaan.

7.3 Puolistrukturoidun teemahaastattelun analysointi

Kvalitatiivisessa haastattelussa on tärkeää, että haastattelu tallennetaan jossain muodossa. Haastattelujen analysoinnin kannalta on tärkeää etukäteen miettiä, millä välineillä ja miten haastattelut tallennetaan. (Hirsjärvi & Hurme 2008, 75) Analysointitapa tulisi valita etukäteen, jotta sitä voi käyttää suuntaviivana haastattelua suunniteltaessa. (Hirsjärvi & Hurme 2008, 135) Sisällönanalyysi on perusanalyysimenetelmä, jota pystyy käyttämään lähes kaikissa kvalitatiivisen tutkimuksen perinteissä. Analyysi voi edetä seuraavasti: Ensin päätetään, mikä aineistossa kiinnostaa. Seuraavaksi käydään läpi asiat, jotka sisältyvät kiinnostuksen kohteeseen ja erotellaan ne. Kaikki loput asiat jätetään tutkimuksesta pois. Aineisto luokitellaan, tyypitellään ja teemoitellaan. Lopuksi kirjoitetaan puhtaaksi yhteenvedoksi. (Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2012, 91-92) Tämän tutkimuksen aineiston analyysi on alkanut jo haastatteluvaiheessa, kun haastattelut kirjattiin sanasta sanaan paperille. Tämän jälkeen aineisto purettiin word- tiedostoon tutkimusongelman määriteltyjen teemojen mukaisesti. Lopuksi haastateltavien vastaukset tiivistettiin ja luokiteltiin teemoihin, jotta aineistosta

erottuisivat tutkimuksen kannalta oleelliset asiat ja se olisi mahdollisimman selkeä.

8 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS

Tämän opinnäytetyön tavoitteena on luoda infolehti ulkona toimivasta esikouluryhmästä. Haastattelujen avulla pyritään saamaan tietoa esikoululaisten ulkoryhmän toiminnasta ja sen käytännöistä. Haastattelujen vastauksien sekä opinnäytetyön teorian pohjalta voidaan luoda infolehti. Tutkimukseen haastateltiin ryhmän varhaiskasvatuksen opettajia, jotta saatiin tietoa heidän järjestämästään toiminnasta ulkoryhmässä. Haastattelut suoritettiin anonyymisti.

8.1 Haastattelujen toteutus

Tutkimus suoritettiin puolistrukturoituna teemahaastatteluna, jossa kaikille haastateltaville esitettiin samat kysymykset samassa järjestyksessä. Haastattelut suoritettiin marraskuussa vuonna 2021. Haastateltaville lähetettiin kysymykset etukäteen, jotta haastatteluihin oli mahdollista valmistautua. Haastateltavat haastateltiin satunnaisessa järjestyksessä. Hirsjärvi & Hurme mukaan haastattelujen tulosten luotettavuuteen vaikuttaa se, että haastattelut ovat suoritettu anonyymisti. Aineisto koostuu teoriasta sekä haastatteluista. Haastattelu äänitettiin sekä muistiinpanot kirjattiin paperille. Materiaalin analysoinnin ja litteroinnin jälkeen aineisto hävitettiin oikeaoppisesti. Haastateltavilta kysyttiin suostumus etukäteen haastatteluun ja haastattelut suoritettiin paikan päällä päiväkodissa.

Tavallisesti kvalitatiivisessa tutkimuksessa on tarkoitus kuvata jotain tiettyä ilmiötä sekä yrittää ymmärtää sitä. Esimerkiksi ihmisiä tutkittaessa on tärkeää, että tutkittavat henkilöt tietävät ilmiöstä paljon tai että heillä olisi siitä kokemuksia. Tutkittavien valitseminen tulisi olla tarkoitukseen sopivaa ja harkittua, eikä satunnaista. Eliittiotanta on harkinnanvarainen otantamenetelmä, jossa tutkimuksen informanteiksi valitaan henkilöt, jotka pystyvät antamaan parhaiten tietoa tutkittavasta ilmiöstä. (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka 2006)

Tässä tutkimuksessa käytettiin harkinnanvaraista otantaa. Tutkimukseen valittiin haastateltaviksi Hirvi-ryhmän varhaiskasvatuksen kaksi opettajaa, jotta saisimme tietoa ryhmän toiminnasta, josta he ovat vastuussa. Haastattelut suoritettiin erikseen saman päivän aikana. Haastatteluihin kului aikaa noin 30 minuuttia kummankin henkilön kohdalla.

8.2 Tutkimuksen luotettavuus

Tutkimusta varten haettiin tutkimuslupa. Vasta tutkimusluvan saatuaamme aloitimme opinnäytetyö tekemisen. Haastateltavilta kysyttiin lupa haastatteluihin. Haastattelut suoritettiin nimettöminä ja vastaukset analysoitiin ja litteroitiin. Vastaukset sekä äänitteet hävitettiin. Ennen opinnäytetyön aloitusta perehdyimme aiheeseen ja mietimme voiko aiheesta tehdä laadukkaan opinnäytetyön ja onko se eettisesti oikein ja luotettava. Opinnäytetyöhön tarvittavat luvat selvitettiin. Opinnäytetyössä käytämme lähdeviitteitä Vaasan ammattikorkeakoulun ohjeistuksen mukaisesti.

Opinnäytetyö on virallinen asiakirja, joka julkaistaan. (Arene 2020) Opinnäytetyössä on noudatettu tietosuojalakeja. Lain tarkoitus on täsmentää ja täydentää luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/ 46/ EY kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2016/ 679 (yleinen tietosuoja-asetus), jäljempänä tietosuoja-asetus ja sen kansallista soveltamista. (L 5.12.2018/ 1050) Koko tutkimusprosessin ajan noudatettiin tutkimuseettisen neuvottelukunnan ohjeita, joiden mukaan muun muassa tulee kunnioittaa tutkittavien henkilöiden itsemääräämisoikeutta ja ihmisarvoa. Ohjeita noudattaessa tutkimus voi olla eettisesti hyväksyttävä ja luotettava. (Tutkimuseettinen neuvottelukunta, TENK)

Kvalitatiivisessa tutkimuksessa pätevyyden eli validiteetin ja luotettavuuden eli reliabiliteetin kannalta voidaan selkiyttää tutkimuksen metodologiset lähtökohdat. Validiteetilla haastetaan tutkija rakentamaan toimiva tutkimusasetelma. Tutkimusmenetelmän tulee mitata sitä, mitä sillä on tarkoituskin mitata. Aineiston käsittely sekä analyysien kerronnallisuus tekevät tutkimuksesta luotettavan. Tutkimuksen päätarkoituksena on löytää oikea tulkinta tutkittavaan asiaan. Tulkinnassa olisi hyvä huomioida teorian ja empirian yhteys sekä näiden vuoropuhelu. (Leskinen 1995, 14-15)

Käsitettä reliabiliteetti voidaan käyttää, kun pohditaan tutkimuksen luotettavuutta. Luotettavuus tutkimuksessa on hyvä, silloin kun tulokset eivät ole sattuman aiheuttamia. (Lotti 1994, 33) Reliabiliteetti siis tarkoittaa tulosten pysyvyyttä eli jos tutkimus toistettaisiin samoissa olosuhteissa, saataisiin samat tulokset. (Kananen 2015, 343) Tulosten tulisi siis olla yhtenevät ensin toteutetun tutkimuksen kanssa. (Rope 2005, 452) Luotettavuutta pystytäänkin sen vuoksi arvioimaan uusinta- ja rinnakkaismittauksien avulla. (Lotti 1994, 33)

Käsitettä validiteetti käytetään lisäksi silloin kun pohditaan tutkimuksen luotettavuutta. (Lotti 1994, 33) Validiteetti tarkoittaa siis sitä, että tutkimuksessa tutkittavat asiat ovat oikein. (Kananen 2015, 343) Validiteettiin vaikuttavat muun muassa vastausvaihtoehdot, kysymysten muotoilu ja kysymysten asettelu lomakkeeseen. (Rope 2005, 452)

Tulosten laatuun sekä luotettavuuteen vaikuttavat muun muassa tutkitaanko sitä, mitä pitääkin ja onko ongelman asettelu tehty huolellisesti. Tutkimuksen kohderyhmä tulee määritellä huolellisesti. Tutkimusongelman mukaan tulee valita sopiva tutkimusmenetelmä ja kysymyslomake laaditaan huolellisesti. (Lotti 1994, 33) Tutkimuksen luotettavuustarkastelulla tarkoitetaan, että tutkimusprosessin eri vaiheissa on tehty oikeita ratkaisuja ja nämä ratkaisut ovat perusteltuja (Kananen 2005, 343).

Haastattelurungon kysymykset on rakennettu ymmärrettävään muotoon, joka lisää tutkimuksen luotettavuutta. Haastateltavat saivat haastattelurungot luettavaksi ennen haastattelua, joten he pystyivät valmistautumaan kysymyksiin etukäteen. Haastattelutilanteessa haastateltavilta kysyttiin kysymykset samalla tavalla ja kysymykset käytiin läpi samassa järjestyksessä. Haastattelutilanteet olivat siis molemmille samanlaiset. Haastateltaville kerrottiin, että haastattelut tuldtisiin suorittamaan anonymisti, joten heidän ei tarvitse pelätä henkilötietojensa paljastumista. Haastattelijoina emme myöskään pyrkineet vaikuttamaan haastateltavien vastauksiin. Kerroimme myös haastateltaville, että olemme opiskelijoita ja teemme tämän tutkimuksen opinnäytetyönä. Nämä kaikki asiat vaikuttivat siihen, että vastauksista saatiin totuudenmukaisia ja rehellisiä.

9 TULOKSET

Työntekijöiden haastattelurungossa on yhteensä kolme teemaa sekä 16 kysymystä. Teemassa yksi käsitellään taustatietoja ja siihen kuuluvat kysymykset 1-3. Teema kaksi taas käsittelee pedagogiikkaa ulkoryhmässä ja siihen kuuluvat kysymykset 4-11. Teemassa kolme käsitellään toimintaa eri vuodenaikoina, projektityöskentelyä sekä luonnonmateriaa. Siihen kuuluvat kysymykset 12-16.

9.1 Haastattelujen vastaukset

9.2 Teema 1. Taustatiedot, kysymykset 1-3

1. Kauanko olette työskennellyt päiväkodissa?

Vastaajat olivat työskennelleet päiväkodissa noin 7 ja 18 vuotta.

2. Onko teillä jonkinlaista erityisosaamista/koulutusta ulkona oppimiseen liittyen?

Toisella vastaajista on koulutusta ulkona oppimiseen liittyen. Koulutus on ympäristöalan ammattitutkinto ulkona oppimisen painotuksella. Toinen heistä mainitsi olevansa käynyt talon sisäisiä koulutuksia aiheeseen liittyen.

3. Miksi teitä kiinnosti lähteä varhaiskasvatuksen opettajaksi ulkoryhmään?

Vastaajat olivat kiinnostuneita ulkoryhmän toiminnasta ja he tekivätkin itse henkilöstöaloitteen, jotta saisivat ulos kodan ryhmälle. Vastauksen kielteinen päätös sai heidät ehdottamaan nykyistä mökkiä, joka toimii heille tukikohtana tälläkin hetkellä.

9.3 Teema 2. Pedagogiikka ulkoryhmässä, kysymykset 4-11

4. Millainen on normaalin päivänne rakenne?

Ryhmä aukeaa klo 7.00. Aamupala syödään mökissä. Esikoulutoimintaa on klo. 9-13 ja se järjestetään yleensä ulkona, jonka jälkeen palataan mökin luokse noin klo. 13.00. Lounas syödään metsäpaikalla, joka on jäähallin takana ja jonne on rakennettu majoja sekä penkit ruokailua varten. Sekä välipalan syöminen että lepoaika pidetään mökissä. Iltapäivällä ollaan mökissä tai sen piha-alueella. Ryhmä sulkeutuu klo. 16.45.

5. Miten eri tavoin toteutate pedagogiikkaa ulkona?

Vastauksissa tuli esille se, että työtä tulee tehdä omalla persoonallaan kuitenkin lasten tarpeet huomioiden. Kävi myös ilmi, ettei pedagogiikan toteutus eroa paljoakaan normaaliin sisäryhmään verraten. Samat esiopetus- ja varhaiskasvatussuunnitelmat pätevät myös ulkoryhmässä, työntekijöillä tulee kuitenkin olla taitoa soveltaa niitä ulos sopiviksi. Luovuus tässä ryhmässä työskennellessä on suuri etu. Esimerkiksi matematiikkaa ja kirjaimia voi toteuttaa metsässä luonnonmateriaalein. Ryhmä on myös kokeillut erilaisia pelejä ulos soveltaen, esimerkiksi Kimbleä.

6. Millaisia haasteita ulkona toimimisessa on?

Haasteita ei koeta niinkään haasteina, vaan ennemminkin ne ovat järjestelykysymyksiä. Esimerkiksi jäähallin wc-tila on ryhmällä käytössä jäähallin takana sijaitsevassa metsässä oltaessa. Sää on yksi suuri muuttuja ja sen takia suunnitelmiin voi tulla muutoksia. Tulee olla joustava, jotta voi tarvittaessa siirtää päivän suunnitelmat esimerkiksi seuraavalle päivälle.

7. Ruokailu on myös yksi opetushetki päivässä. Miten teidän ruokailuhetkenne toteutuu?

Ruoka tuodaan jäähallin taakse. Työntekijät jakavat ruoan lapsille kumihanskat kädessä, jotta hygienia säilyisi mahdollisimman hyvänä. Lounas syödään tukkipenkien päällä. Lounashetki ei ole niin strukturoitua eikä kiireistä kuin sisätiloissa ruokaillessa. Kun lapsi on syönyt, hän saa lähteä leikkimään sen sijaan, että tarvitsisi odottaa, että muut ovat valmiita. Jos kuitenkin myöhemmin tekee esimerkiksi leipää mieli, voi sen tulla vielä hakemaan. Vanhemmille on annettu ohjeistuksena pakata lapsille mukaan ohuet hanskat ruokailua varten, esimerkiksi sormikkaat.

8. Millaisia neuvoja annatte uuden lapsen aloittaessa hänen vanhemmilleen?

Ulkovaatteiden ja muiden varusteiden ei tarvitse olla ”miljoonan taalan” arvoisia vaan kaikilla tulee olla mahdollisuus pystyä hankkimaan ne. Esille nousi, että lapselle tulisi hankkia hyvä reppu, istuinalusta, vesipullo, talveksi termospullo sekä mahdolliset hanskat ruokailuun. Lapsilla tulisi olla sään mukaisia vaatteita riittävästi ja mukana vaihtovaatteita.

9. Toimitte myös vuorohoitoryhmänä, miten tämä toteutuu?

Aamulla yötä olleet sekä ennen kello seitsemää tulleet lapset haetaan Punahilkkan päiväkodilta, jonne myös iltapäivällä iltavuoroon menevät lapset viedään. Iltavuorossa olevilla lapsilla ei välttämättä ole mahdollisuutta tehdä samoja asioita kuin aamuvuorossa olevilla, mutta toimintaa pyritään järjestämään lapsen mielenkiinnon mukaan. Mikäli aamuvuorossa on tehty esimerkiksi matematiikkaa, voi siitä mainita iltavuoron työntekijälle, joka voi tilanteen mukaan järjestää vastaavaa toimintaa. Ulkoryhmä tekee tiivistä yhteistyötä ryhmän kanssa, johon iltavuoroon menevät lapset viedään.

10. Mitä lapsilla tulisi olla mukana päivän aikana?

Päivän aikana tulisi olla mukana säänmukaiset vaatteet sekä vaihtovaatteet repussa. Myös mökkiin voi viedä varavaatteita, kuravaatteet ja kumisaappaat. Repussa tulisi olla myös mukana istuinalusta, vesipullo, talvella mukana olisi hyvä olla termospullo, jossa olisi jotain lämmintä juotavaa ja hanskat ruokailuun.

11. Oletteko huomanneet eroja lasten käyttäytymisessä ulkoryhmässä verraten normaaliin sisäryhmään?

Kävi ilmi, että motoriikka kehittyy selvästi paremmin ulkoryhmässä kuin normaaliryhmässä. Lisäksi lapsien on helpompi keskittyä ja tehdä rauhallisemmin tehtäviä ulkona kuin sisällä. Esille nousi myös se, että melu ei haittaa samalla tavalla ulkona kuin sisällä. Ulkona lapset myös avautuvat puhumaan herkemmin ja se lisää lasten ja aikuisten välisiä keskusteluja esimerkiksi jonossa matkalla johonkin. Myös aikuisilla on mahdollisuus olla läsnä näissä tilanteissa paremmin, sillä muut häiriötekijät puuttuvat. Esiin myös nousi, että kehitys on nopeaa ulkoryhmässä.

9.4 Teema 3. Toiminta eri vuodenaikoina, projektityöskentely ja luonnonmateriaalit, kysymykset 12-16

12. Miten toiminta eroaa eri vuodenaikoina?

Periaatteet toiminnassa ovat aina samat vuodenaajoista riippumatta, mutta kuitenkin toiminnassa pyritään hyödyntämään eri vuodenaikojen tuomia mahdollisuuksia. Esimerkiksi syksyllä voidaan tutkia luupeilla lehtiä tai ötököitä sekä talvella lunta ja jäätä.

13. Harjoitteletteko vuodenaikoihin sopivia taitoja/aktiviteetteja?

Eri vuodenaikoihin sopivia erilaisia aktiviteetteja hyödynnetään ryhmässä paljon. Esimerkiksi syksyllä on ollut jalkapallo- ja pyöräily- viikot, kun taas talvella tarkoituksena on järjestää hiihtoa, luistelua sekä pulkalla laskemista. Keväällä on kevääseen sopivia aktiviteetteja. Lisäksi lähiympäristöä hyödynnetään paljon ryhmän toiminnassa.

14. Eri vuodenaikojen sekä säiden aiheuttamat haasteet?

Säiden aiheuttamat haasteet ovat ennemminkin asennekysymys. Säätä pitää seurata sekä sen muuttuessa on oltava joustava ja pystyttävä muuttamaan suunnitelmia tarvittaessa. Ryhmä voi myös hyödyntää Punahilkan päiväkodin sisätiloja.

15. Käytättekö hyödyksenne luonnonmateriaaleja, jos käytätte niin mitä ja mihin esimerkiksi?

Ryhmässä käytetään paljon luonnonmateriaaleja ja niitä hyödynnetään monissa asioissa. Esimerkiksi metsämatematiikassa ja kirjaimien harjoittelussa. Lapsia on myös muistutettu siitä, mitä luonnonmateriaalia voi ottaa, esimerkiksi puista ei saa repiä lehtiä eikä kivistä sammalta.

16. Toteutattekö jonkinlaista projektityöskentelyä, jos kyllä niin millaista?

Kävi ilmi, että ryhmässä suositaan projektimuotoista työskentelyä. Ryhmä on jaettu kahteen pienryhmään ja molemmilla näistä ryhmistä on oma aiheensa, jonka lapset ovat itse saaneet äänestää lasten kokouksessa. Myös pienryhmän nimi on yhdessä valittu. Aiheiden pohjalta käydään myös ryhmän nimissä olevia kirjaimia läpi.

Ensimmäisellä pienryhmällä aiheena on "kissa". Tässä pienryhmässä ollaan kiinnostuneita kissoista. Toisena kiinnostuksen kohteena oli "kalat", mutta äänestyksellä päädyttiin "kissoihin". Kuitenkin ryhmässä todettiin, että

kissathan syövät kaloja ja sitä kautta on käyty kalastamassa. Tarkoituksena on siis kehittää erilaista toimintaa kissoihin liittyen.

Toisella ryhmällä aiheena on luistelu. Luistelu valikoitui aiheeksi, sillä se on kiinnostava ja osa lapsista jopa harrastaa sitä. Ryhmällä on suurta halua oppia sekä kehittyä luistelussa. Syksyn aikana on myös päästy jäähalliin luistelemaan.

10 JOHTOPÄÄTÖKSET

Suomalaisessa varhaiskasvatuskentässä käsite ulkopedagogiikka on melkoisen tuore. Suomalaista kirjallisuutta ulkopedagogiikasta löytyy vähän. Alan kirjallisuudesta on kuitenkin löytynyt vastaavia termejä kuten luontokasvatus ja luonto oppimisympäristönä. Käsitteillä on kuitenkin eroa ulkopedagogiikan käsitteeseen. Avaamme näitä käsitteitä opinnäytetyössä.

Teoriassa kävi ilmi, että ulkopedagogiikka on täydennystä niin sanottuun varsinaiseen pedagogiikkaan. Lähtökohtana oppimiselle on, että yhteys todellisuuteen ja ympäristö voi olla monenlaista, esimerkiksi metsä tai sisätilat. Luonto on hyvä oppimisympäristö varhaiskasvatukselle sekä esiopetukselle. Se mahdollistaa pedagogisen sekä monipuolisen toiminnan kaikkien varhaiskasvatus- sekä esiopetussuunnitelman oppimisen alueiden osalta. Myös haastatteluissa nousi esille, että samat esiopetus- ja varhaiskasvatussuunnitelmat pätevät myös ulkoryhmässä. Työntekijöillä tulisi kuitenkin olla taitoa soveltaa ne ulos sopiviksi. Pedagogiikan toteutus ulkona ei eroa paljoa sisäryhmään verrattuna.

On todettu, että erilaiset ulkoilmaympäristöt edistävät parempaa vuorovaikutusta lasten ja kasvattajien välillä. Luonto tukee myös sosiaalisia suhteita sekä kehittää lasten vuorovaikutusta ehkäisten kiusaamista. Työntekijät olivat huomanneet, että ulkona lapset tulevat puhumaan aikuisille herkemmin kuin sisätiloissa ja se lisää lasten ja aikuisten välistä keskustelua. Esimerkiksi lapset haluavat jonossa olla aikuisen pari, jossa he voivat jutella aikuisen kanssa. Työntekijätkin painottivat, että heidän on ulkona helpompi olla läsnä näissä tilanteissa, sillä ulkona ei ole niin paljoa häiriötekijöitä kuin sisätiloissa.

Vaasan kaupungin esiopetuksen opetussuunnitelmassa kerrotaan, että lasten näkemyksiä tulisi kuulla ja hyödyntää toimintaa suunnitellessa sekä kehittäessä. Tämä toteutuu myös ulkoryhmässä muun muassa projektityöskentelyssä, jossa

lapsille järjestetään lastenkokous, jossa he saavat yhdessä valita aiheen ryhmälle, jonka pohjalta kehitetään erilaista toimintaa.

Oppimisympäristöillä tarkoitetaan erilaisia paikkoja, tiloja tai toimintakäytäntöjä, joissa oppiminen tapahtuu. Lisäksi oppimisessa apuna käyttävät materiaalit ovat osa oppimisympäristöä. Mikäli oppimisympäristö toimii hyvin, edistää se vuorovaikutusta ja osallistumista. Hyvässä oppimisympäristössä tulisi löytyä lapselle vaihtoehtoja mieluisaan tekemiseen, vauhdikkaaseen ja monipuoliseen liikkumiseen, peleihin ja leikkeihin sekä rauhalliseen oleiluun. Oppimisympäristöissä näkyvät lasten omat ideat, leikit ja heidän tekemiään töitä. Ryhmä hyödyntää oppimisympäristöinä erilaisia paikkoja kuten metsää ja leikkipuistoja sekä meren rantaa, joten lapset saavat päivän aikana mahdollisuuden sekä vauhdikkaaseen tekemiseen, että rauhalliseen oleiluun. Ryhmä myös hyödyntää paljon luonnonmateriaaleja. Lapset ovat rakentaneet majoja metsään sekä heidän mökillänsä on lasten tekemiä askartelutöitä.

Monipuolisilla oppimisympäristöillä vaikutetaan lasten motivaatioon ja sitä kautta oppimistuloksiin. Ulkona luonnossa oppimisella on myös positiivisia vaikutuksia: mm. ajatus kulkee paremmin, motoriset taidot kehittyvät ja jaksaa enemmän. Työntekijät ovat huomanneet, että kehitys tapahtuu ulkona nopeasti ja jo puolessa vuodessa on havaittavissa huomattavia kehityskaaria. He ovat myös huomanneet, että motoriikka kehittyy paremmin ulkoryhmässä kuin sisäryhmässä.

Huomasimme, että teorioissa oli paljon kytkentöjä haastattelujen vastauksiin. Ryhmässä kannustetaan lapsia liikkumaan sekä käydään tutustumassa lähiluontoon sekä muuhun ympäristöön. Ryhmän selkeät tavoitteet toiminnassa tekevät toiminnasta suunniteltua. Ryhmässä toimitaan lapsen tarpeita sekä kiinnostuksen kohteita ajatellen. Myös pienryhmätoimintaa suositaan, jotta aikuisilla olisi enemmän aikaa yksilöille, sillä pienemmässä ryhmässä on helpompi

huomioida lapsen yksilölliset tarpeet ja toiveet. Päiväkodin arki on strukturoitua, joten toiminta on aikataulutettava tarkasti. Ulkoryhmässä toiminta on puolestaan vapaampaa, sillä esimerkiksi ruokailussa heidän ryhmänsä ei tarvitse lähteä pois toisen ryhmän alta, jolloin heillä on mahdollisuus pitää ruokailutilanne mahdollisimman rauhallisena.

11 POHDINTA

11.1 Jatkotutkimusaiheet

Ulkopäiväkotiryhmät ovat ajankohtainen aihe, sillä ryhmät ja kiinnostus niihin lisääntyy jatkuvasti. Ryhmien toiminnan tietoisuudesta ja koko ulkoryhmän kehittämisestä olisi paljon hyötyä.

Mahdollinen jatkotutkimusaihe voisi olla vanhempien näkökulmia aiheesta. Vanhemmat voisivat kertoa ovatko he mielestään saaneet tarpeeksi tietoa aiheesta ja mitä lisätietoa he mahdollisesti vielä kaipaisivat. Tämän avulla voisi kehittää nykyistä toimintaa toimivammaksi.

Toisena jatkotutkimusaihe voisi olla lapsien haastattelemine. Koska lapset ovat tärkeä kohderyhmä, olisi hyvä myös kuulla lasten mielteitä asiasta. Lapset voisivat kertoa esimerkiksi, miten he itse kokevat ryhmän toiminnan, mistä he toiminnassa erityisesti pitävät ja mitä voisi olla vielä enemmän. Molemmat näistä jatkotutkimuksista voisi suorittaa kvalitatiivisena eli määrällisenä tutkimuksena tai toiminnallisena tutkimuksena.

Kolmanneksi jatkotutkimukseksi voisi luoda jonkinlaisen tehtävä- tai ulkoleikkivihon. Vihossa voisi olla esimerkiksi erilaisia ulkona toteutettavia tehtäviä tai leikkejä sekä ohjeet niiden toteuttamiseen. Tämän tutkimuksen voisi toteuttaa toiminnallisena.

11.2 Lopuksi

Opinnäytetyöprosessi on opettanut paljon muun muassa aikatauluttamisesta. Välillä töiden, opiskelun ja opinnäytetyön tekemisen yhteensovittaminen on ollut haastavaa huomioiden kahden opinnäytetyön tekijän aikataulut, mutta selvisimme siitä hyvällä suunnittelulla. Opinnäytetyön tekeminen yllätti meidät positiivisesti, sillä se oli todella innostavaa ja olimme motivoituneita. Olemme

iloisia siitä, että saimme tehdä opinnäytetyömme näin kiinnostavasta sekä ajankohtaisesta aiheesta. Vastaan tuli myös pieniä haasteita, mutta niistäkin selvittiin. Koemme, että yhteistyömme sujui loistavasti ja huomasimme, että työskentelytapamme sulautuivat yhteen. Opinnäytetyöprosessi oli palkitsevaa ja opettavaista. Olemme tyytyväisiä lopputulokseen, vaikka varmasti parantamisen varaa aina löytyy.

Haluamme osoittaa suuret ja lämpimät kiitokset haastatteluun osallistuneille, sillä ilman teitä emme olisi saaneet tarvittavia tietoja tutkimustamme varten. Olemme kiitollisia, että vastasitte avoimesti sekä kattavasti laatimiimme kysymyksiin. Kiitos myös Punahilkan päiväkodille, että saimme tehdä todella mielenkiintoisen opinnäytetyön teille. Kiitämme myös ohjaajaamme Tiina Järvelää ohjauksesta sekä tuesta opinnäytetyöprosessin aikana. Kiitokset myös Vaasan ammattikorkeakoululle mukavista sekä opettavista kokemuksista.

LÄHTEET

- Arene. Ammattikorkeakoulujen opinnäytetöiden eettiset suositukset. Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto ry. Viitattu 24.9.2021. <https://www.arene.fi/wp-content/uploads/Raportit/2020/AMMATTIKORKEAKOULUJEN%20OPINNÄYTETÖIDEN%20EETTISET%20SUOSITUKSET%202020.pdf?t=1578480382>
- Barr, A., Nettrup, A., Rosdahl A. 2011. Naturförskola, Lärande för hållbar utveckling. Stockholm: Lärarförbundets förlag.
- Björklunds, S. 2014. Lärande för hållbar utveckling: i förskolan. Lund: Studentlitteratur.
- Björklund, S. 2016. Uteverksamhetens möjligheter. Lund. Studentlitteratur.
- Brugg, B., Glantz, M., Sandell, K. 2011. Friluftslivets pedagogik, Stockholm: liber.
- Dahlgren, L.O. & Szczepanski, A. 1997. Utomhuspedagogik. Boklig bildning och sinnlig erfarenhet. Linköpings universitet.
- Dahlgren, L.P., Sjölander, S., Strid, J.P., Szczepanski A. 2007. Utomhuspedagogik som kunskapskälla, Polen. Studentlitteratur.
- Grönvik, I. 2020. Allt man kan göra inomhus kan man göra utomhus. En kvalitativ studie om pedagogers attityder till och upplevelser av att använda sig av utomhuspedagogik inom småbarnspedagogiken. Yrkehögskolan Novia. [https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/341241/Gronvik Irene.pdf?sequence=2&isAllowed=y](https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/341241/Gronvik%20Irene.pdf?sequence=2&isAllowed=y)
- Hand-in-hand Nature education. What is Nature Education? the Benefits. Viitattu 9.12.2021. <https://hand-in-handeducation.com/what-is-nature-education/>
- Hirsjärvi, S. & Hurme, H. 2008. Tutkimushaastattelu, teemahaastattelun teoria ja käytäntö. Helsinki. Gaudeamus.
- Kananen, J. 2014. Laadullinen tutkimus opinnäytetyönä. Miten kirjoitan kvalitatiivisen opinnäytetyön vaihe vaiheelta. Jyväskylän ammattikorkeakoulu.
- Kananen, J. 2015. Opinnäytetyön kirjoittajan opas - Näin kirjoitan opinnäytetyön tai pro gradun alusta loppuun. Jyväskylä. Jyväskylän ammattikorkeakoulu.
- Keisteri-Sipilä, E. 2017. Liikuttava luonto. Lähellä koko perhettä. Helsinki: Metsäkustannus.

Koppa. Laadullinen tutkimus. Jyväskylän yliopisto. 2021. Viitattu 11.2.2022.
Laadullinen tutkimus — Jyväskylän yliopiston Koppa (jyu.fi)

Kronqvist, E-L. & Kumpulainen, K. 2011. Lapsuuden oppimisympäristöt: Eheä polku varhaiskasvatuksesta kouluun. Helsinki: WSOYpro

L 1183/ 2021. Laki varhaiskasvatuslain muuttamisesta. Finlex. Viitattu 8.2.2022.
<https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2021/20211183>

L 1503/ 2016. Laki varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista. Finlex. Viitattu 11.2.2022. <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2016/20161503>

L 13.4.2007/ 417. Lastensuojelulaki. Finlex. Viitattu 11.2.2022.
<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2007/20070417>

L 21.8.1998/628. Perusopetuslaki. Finlex. Viitattu 11.2.2022.
<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1998/19980628>

L 5.12.2018/ 1050. Tietosuojalaki. Finlex. Viitattu 13.1.2022.
<https://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2018/20181050>

L 30.12.2014/ 1301. Sosiaalihuoltolaki. Finlex. Viitattu 8.2.2022.
Sosiaalihuoltolaki 1301/2014 - Ajantasainen lainsäädäntö - FINLEX®

L 13.7.2018/ 540. Varhaiskasvatuslaki. Finlex. Viitattu 25.11.2021.
<https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2018/20180540>

Lahti, S. & Tuomi, M. Terve, terve Tervaleppä. Ulkoryhmätoiminta Itäharjun päivähoitoyksikön ulko- ja luontoryhmässä 2018. Turun ammattikorkeakoulu. Theseus.
https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/146821/Sanna_Lahti_ ja Mira_Tuomi.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Leskinen, J. 1995. Laadullisen tutkimuksen risteysasemalla. Helsinki. Kuluttajatutkimuskeskus. Ykköspaino Oy.

Linköpings universitet. 2017. Välkommen till Nationellt centrum för utomhuspedagogik. Verkkosivu. Viitattu 24.9.2021.
<https://old.liu.se/ikk/ncu?l=sv>

Lotti, L. 1. painos 1994. Markkinointitutkimuksen käsikirja. Porvoo. WSOY.

Lyytinen, J. & Reini, A. 2018. Metsä. Hyvää mieltä ja rentoa oloa luonnosta. Helsinki: Otava.

Metsähallitus. Luontokasvatus. Viitattu 25.11.2021. <https://www.metsa.fi/vapaa-aika-luonnossa/luontokasvatus/>

Nikodin, J., Kokkonen, A. & Viberg, K. 2013. Yhteinen käsitys. Kestävän kehityksen kasvatuksen ja koulutuksen sanasto. Ympäristöministeriö. Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskus Oy

Opetusalan ammattijärjestö OAJ. Varhaiskasvatuksen tueka uudistava lakiesitys eduskunnan päätettävänä. 2021. Viitattu 8.2.2022. <https://www.oaj.fi/ajankohtaista/uutiset-ja-tiedotteet/2021/varhaiskasvatuksen-tueka-uudistava-lakiesitys-eduskunnan-paatettavana/>

Opetus- ja kulttuuriministeriö. Varhaiskasvatusta koskeva lainsäädäntö. Viitattu 8.2.2022. [Varhaiskasvatukseen liittyvät lait ja asetukset - OKM - Opetus- ja kulttuuriministeriö](#)

Opetus- ja kulttuuriministeriö. Varhaiskasvatuksesta perittävät asiakasmaksut. Viitattu 11.2.2022. <https://okm.fi/varhaiskasvatusero>

Opetushallitus a. Mitä on varhaiskasvatus? Viitattu 25.11.2021. <https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/varhaiskasvatus>

Opetushallitus b. Varhaiskasvatus. Viitattu 25.11.2021. <https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/varhaiskasvatus>

Opetushallitus c. Varhaiskasvatussuunnitelmat. Viitattu 25.11.2021. <https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/mita-varhaiskasvatus>

Opetushallitus d. Oppimisympäristö varhaiskasvatuksessa. Viitattu 25.11.2021. [Oppimisympäristö varhaiskasvatuksessa | Opetushallitus \(oph.fi\)](#)

Opintopolku. Varhaiskasvatussuunnitelma perusteet 2018. Varhaiskasvatuksen järjestämistä ohjaavat veloitteet. Viitattu 11.2.2022. <https://eperusteet.opintopolku.fi/#/fi/varhaiskasvatus/1266381/tekstikappale/1291596>

Opintopolku. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2018. Varhaiskasvatuksen oppimisympäristöt. Viitattu 25.11.2021. <https://eperusteet.opintopolku.fi/#/fi/varhaiskasvatus/1266381/tekstikappale/1291824>

Oppimisympäristöt. Peda.net. Viitattu 10.9.2021. [Oppimisympäristöt \(peda.net\)](#)

Parikka-Nihti, M. & Suomela, L. 2014. Iloa ja ihmettelyä. Ympäristökasvatus varhaislapsuudessa. Jyväskylä: PS- Kustannus.

Pokela, H. 2016. Kestävä kehitys ja luontokasvatus varhaiskasvatuksessa. Telkän päiväkodin metsäfestarit. Tampereen ammattikorkeakoulu. https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/115584/Pokela_Heli.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Raittila, R. 2016. Ympäristökasvatus on lasten toimintaa. Teoksessa Hujala, E. & Turja, L. 2016. Varhaiskasvatuksen käsikirja. Jyväskylä: PS- kustannus.

Rope, T. 2. painos 2005. Suuri markkinointikirja. Jyväskylä. Gummerus Kirjapaino Oy.

Ruotsala, K. Ulkopedagogiikka Kauhavan varhaiskasvatuksessa. 2021. Seinäjoen ammattikorkeakoulu. Theseus. https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/497652/Ruotsala_Kirsi.pdf?sequence=2&isAllowed=y

Saaranen- Kauppinen, A. & Puusniikka, A. 2006. KvaliMotv- Menetelmäopetuksen tietovaranto. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto. Viitattu 11.2.2022. https://www.fsd.tuni.fi/menetelmaopetus/kvali/L6_2_4.html

Sarkkinen, S. 2017. Mitä ympäristökasvatus on? FEE Suomi. Suomen ympäristökasvatuksen seura ry. Viitattu 9.12.2021. <https://feesuomi.fi/lehti/mita-ymparistokasvatus-on/>

Suomen latu. Varhaiskasvatus. Viitattu 25.11.2021. <https://www.suomenlatu.fi/ulkoile/lastentoiminta/metsamorri.html>

Suomen latu. Luonto toimintaympäristönä. Viitattu 25.11.2021. <https://www.suomenlatu.fi/ulkoile/lastentoiminta/luonto-toimintaymparistona.html>

THL. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. Lastensuojelun arvot ja periaatteet. Viitattu 25.11.2021. <https://thl.fi/fi/web/lastensuojelun-kasikirja/tyoprosessi/mita-on-lastensuojelu/lastensuojelun-arvot-ja-periaatteet>

THL. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. Mitä on lastensuojelu? Viitattu 25.11.2021. <https://thl.fi/fi/web/lastensuojelun-kasikirja/tyoprosessi/mita-on-lastensuojelu>

Tuomaala, T. & Myyryläinen, M. 2002. Luonto tutuksi. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy

Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2012. Laadullinen tutkimus ja sisällön analyysi. Vantaa. Hansaprint Oy.

Tutkimuseettinen neuvottelukunta. TENK. Viitattu 20.2.2022.

https://tenk.fi/fi/ohjeet-ja-aineistot/ihmistieteiden-eettisen-ennakkoarvioinnin-ohje#3_2

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2018. Opetushallitus.

[varhaiskasvatussuunnitelman_perusteet.pdf \(oph.fi\)](#)

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2018. Varhaiskasvatuksen pedagogisen toiminnan suunnittelu ja toteuttaminen. Opintopolku. Varhaiskasvatus. Viitattu 8.2.2022.

<https://eperusteet.opintopolku.fi/#/fi/varhaiskasvatus/1266381/tekstikappale/1291828>

Vaasan kaupunki. Punahilkan päiväkoti. Viitattu 13.1.2022.

<https://www.vaasa.fi/asu-ja-ela/varhaiskasvatus-ja-koulut/varhaiskasvatus/paivakodit/suvilahti-koskeamaki-hietalahti/punahilkan-paivakoti/>

Vaasan kaupungin esiopetuksen opetussuunnitelma. 2016. Vaasa. [10011664](#)

[\(opintopolku.fi\)](#)

Vaasan kaupungin varhaiskasvatussuunnitelma. 2019. Vaasa. [Vaasan kaupungin varhaiskasvatussuunnitelma \(opintopolku.fi\)](#)

Vaasan kaupunki. Pohjanmaan hyvinvointialue. Viitattu 11.2.2022.

<https://www.vaasa.fi/tietoa-vaasasta-ja-seudusta/vaasan-kaupungin-organisaatio-ja-paatoksenteke/sosiaali-ja-terveystoimi/pohjanmaan-hyvinvointialue/>

Vernerinet Verkkopalvelu kehitysvammaisuudesta. Perusopetuslaki ja opetussuunnitelman perusteet. 2017. Viitattu 25.11.2021.

<https://verneri.net/yleis/perusopetuslaki-ja-opetussuunnitelman-perusteet>

Vernerinet Verkkopalvelu kehitysvammaisuudesta. Sosiaalihuoltolaki. 2020.

Viitattu 25.11.2021. <https://verneri.net/yleis/sosiaalihuoltolaki>

Änggård, E. 2014. Ett år i ur och skur. Lund. Studentlitteratur.

Haastattelut

Haastattelut 2.11.2021

LIITTEET

LIITE 1. Infolehti

LIITE 2. Haastattelurunko

V A A S A .

LIITE 1. Infolehti

Toiminta ulkoryhmässä

Infolehti Punahilkkan päiväkodin Hirvi-ryhmästä

Punahilkkan päiväkoti

Päivän rakenne:

Ryhmä aukeaa klo 7.00, aamupala syödään tukikohdassa (käsittää mökin ja piha-alueen). Eskaritoimintaa noin klo 9.00-13.00, joka järjestetään yleensä ulkona. Noin klo 13 aikaan ryhmä palaa takaisin tukikohdalle. Lounas syödään ryhmän jäähallin takana sijaitsevalla metsäpaikalla, jonne on rakennettu penkkejä ruokailua varten. Välipala sekä lepoaika pidetään tukikohdassa. Iltapäivä vietetään mökin sisällä tai sen piha-alueella. Ryhmän toiminta loppuu klo 16.45, jonka jälkeen iltavuorossa olevat lapset viedään Punahilkkan päiväkodille Kaurisryhmään. Aamulla ennen klo 7 päiväkotiin tulevat lapset tulee viedä Punahilkkan päiväkodille, josta ryhmän auetessa työntekijä hakee heidät. Sään vaatiessa kuin myös opetuksen sisältöihin liittyen ryhmä voi hyödyntää myös päiväkodin sisätiloja.

Varusteet:

Ulkovaatteiden ja muiden varusteiden ei tarvitse olla ”miljoonan taalan” arvoisia, kunhan ne ovat vuodenaajan ja sään mukaiset. Lapselle tulisi hankkia hyvä reppu, istuinalusta, vesipullo, termospullo talveksi sekä ruokailuun sopivat ohuet hanskat. Lapsella tulisi olla mukana vaihtovaatteita sekä repussa että mökissä. Mökissä on mahdollisuus säilyttää kuravaatteita ja kumisaappaita.

Toiminta:

Kunakin vuodenaikana ryhmä harjoittelee siihen sopivia aktiviteetteja. Esimerkiksi syksyisin ja keväisin järjestetään jalkapallo- sekä pyöräilyviikot. Talvisin järjestetään hiihtoa, luistelua sekä pulkkailua. Ryhmä hyödyntää toiminnassaan paljon lähiympäristöään. Päiväkodilta on tarvittaessa mahdollisuus lainata mm. suksia ja luistimia.

V A A S A .

Projektityöskentely:

Ryhmässä suositetaan projektimuotoista työskentelyä. Ryhmä jaetaan yleensä kahteen pienryhmään, jossa molempien ryhmien lapset saavat valita yhdessä itseään kiinnostavan aiheen. Lapset saavat äänestää mieluistaan aihetta lasten kokouksessa. Aikaisempia lasten valitsemia aiheita on ollut mm. luistelu ja kissa. Valittujen aiheiden pohjalta keksitään toimintaa aiheeseen liittyen.

Muuta:

Ryhmässä hyödynnetään paljon luonnonmateriaaleja, esim. metsämatkassa, kirjaimien harjoittelussa sekä askartelussa.

Luonnossa olemisella on erilaisia hyvinvointivaikutuksia se mm. parantaa keskittymiskykyä, unen laatua sekä virkistää mieltä. Lisäksi luonnolla on positiivinen vaikutus luovuuden lisääntymiseen ja onnellisuuteen. Luonnossa olemisen myös lisää motivaatioita ja halua kokeilla uusia asioita sekä parantaa vastustuskykyä. Luonnon hiljaisuus vaikuttaa positiivisesti stressitasoon sekä ajatteluun. Luonnon epätasainen maasto lisää niin lihasvoimaa, kestävyyttä kuin notkeuttakin. Lasten motoriikan on todettu kehittyvän paremmin ulkona.

LIITE 2. Haastattelurunko

Haastattelurunko ulkoryhmän työntekijöille

Teema 1. Taustatiedot

1. Kauanko olette työskennellyt päiväkodissa?
2. Onko teillä jonkinlaista erityisosaamista/koulutusta ulkona oppimiseen liittyen?
3. Miksi teitä kiinnosti lähteä varhaiskasvatuksen opettajaksi ulkoryhmään?

Teema 2. Pedagogiikka ulkoryhmässä

4. Millainen on normaalin päivänne rakenne?
5. Miten eri tavoin toteutate pedagogiikkaa ulkona?
6. Millaisia haasteita ulkona toimimisessa on?
7. Ruokailu on myös yksi opetushetki päivässä. Miten teidän ruokailuhetkenne toteutuu?
8. Millaisia neuvoja annatte uuden lapsen aloittaessa hänen vanhemmilleen?
9. Toimitte myös vuorohoitoryhmänä, miten tämä toteutuu?
10. Mitä lapsilla tulisi olla mukana päivän aikana?
11. Oletteko huomanneet eroja lasten käyttäytymisessä ulkoryhmässä verraten normaaliin sisäryhmään?

Teema 3. Toiminta eri vuodenaikoina, projektityöskentely ja luonnonmateriaalit

12. Miten toiminta eroaa eri vuodenaikoina?
13. Harjoitteletteko vuodenaikoihin sopivia taitoja/aktiviteetteja?
14. Eri vuodenaikojen sekä säiden aiheuttamat haasteet?
15. Käytättekö hyödyksenne luonnonmateriaaleja, jos käytätte niin mitä ja mihin esimerkiksi?

16. Toteutatteko jonkinlaista projektityöskentelyä, jos kyllä niin millaista?